

**Demonstrationes
Chronologico-Historico-Juridico-Canonicæ**

Callenberg, Caspar

Coloniae, 1734

§. Tertius. Demonstrat Collegium Canonicarum Freckenhorstensium, singulatim viventium, similiáque omnia Canonissarum Collegia posse vocari, imò actu vocari Monasteria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63192)

§. TERTIUS.

Demonstrat Collegium Canoniarum Freckenhorstensium, singulatim viventium, similiâque omnia Canonissarum Collegia posse vocari, imò actu vocari Monasteria.

Nu. 303. **P**Lenâ victoriâ spho proximè præcedente evici, quòd inanissima Quæstio de nomine Monasterii ad præsentem pugnam omninò sit impertinens, & in hanc arenam obtorto, quod ajunt, collo intrusa; nam, ut illic condocui, etiam in fictis Hypothesibus &c. *Quòd Collegia Canonissarum Secularium olim fuerint; nunc autem non ampliùs sint; aut certè olim vocata fuerint, nunc autem non ampliùs MONASTERIA vocentur;* nihilo tamen seciùs Canonissæ nunc, ut olim ad *C. Indemnitatibus* pertinerent. Et verò possem totus acquiescere in solidissimis duobus Responsis ad tam futilem de Nomine Objectiunculam datis; maximè cum probè nôrim, quòd de **NOMINIBUS & VOCABULIS** non sint movendæ inutiles Disputationes. Glossa in *Rubr. ff. soluto Matrimon.* Jason in *L. sic itaque instit. de Act.* sed Disputatio nominum relinquenda sit *pernitacibus.* Felin in *C. quanto in princ. de præsumpt.* Alexan. in *L. 1. §. Lex Falcidia ff. ad Leg. Falcid.* Bald. in *C. ex parte M. col. penult. de Appellat.* ut meritò Divinus Plato streperos hujusmodi de nomine Colluctatores *libr. 2. Reipublicæ Pestes* vocitet, & Magnus August. maximè damnet eos *L. 2. de Civit. Dei,* qui se sæpiùs & frustra circa inanem verborum corticem torquent, cum sensum potiùs attendere debuissent.

Nu. 304.
Pugna de nudis vocibus declinanda.

Scio etiam, quòd verba non sint captanda & Judaicè interpretanda: *L. penult. ff. ad exhibend. L. 9. ubi DD. ff. de servit. Gail. 2. observ. 33. n. 7.* quòdque verbis subtiliter, & criricè non sit dialecticandum. Cardinal. Mantica *de conjectur. ult. volunt. l. 1. t. 1. n. 4.* Anton. Monach. *Florent. decis. 72. n. 27.* Quòdque non in verborum foliis sit hærendum, sed ad radicem Rationis penetrandum, *Can. Marcion 64. caus. 1, q. 1.* cum verba rebus sint subjecta, non res verbis. *Cap. intelligentia 6. de Verb. signific.* Interim tamen ne vel hilum Adversariis concessisse videar, hoc loci omnino supererogatoriè, & ex superabundanti per diversos Articulos ostendam, **COLLEGIUM FRECKENHORSTENSE** cum aliis *Canoniarum Secularium Collegiis, non obstante vitâ singulari, Monasterium vocari rectè imò actu vocari.*

S. TERTII
ARTICULUS PRIMUS.

Ostendit, quod vox: *Monasterium, Collegio Canonissarum Freckenhorstensis, singulatim habitantium, omnibusque similibus, ex Etymologia sua optime & propriissime quadret; nec minus improprie & latius, ex locutione vulgari.*

ET si illubentissime de nudo nomine in arenam descendam, tamen quia ad vocalem hanc pugnam Antagonistæ nostri primi Clasticum cecinere, etiam contra genium meum, ut magis Veritati, quam Mori meo velificer, vel in onomastico hoc bello hostibus audacter congregiar; præprimis quia me docet Quintilianus *Libr. 5. c. ult. in fine*, etiam Jurisconsultis summum circa verborum proprietatem laborem esse; unde & Ulpianus, JCrorum Alpha, à diligenti verborum consideratione *ὄνομαστικός*, id est indagator nominum, cognominatus est, Teste Athenæo *Libr. 14. de Ration. Sophist.* & cum utrumque Jus integros de verborum significatione propinet titulos, haud me aut dispudebit, aut distædebit, genuinæ, & primariæ significationi vocis *Monasterii*, inquirendæ parumper immoratum fuisse. Agite itaque Advocati Romani! edicite sultis, si Etymologi estis, & proprietatem vocis intelligitis, edicite, inquam, an ad origenariam & nativam *Monasterii* significationem requiratur *vita communis*, in uno refectorio, in uno dormitorio, in unâ officinâ, in uno claustro? edicite, an rationi *Monasterii* repugnet *vita singularis*, in quâ *singulatim* estur, *singulatim* dormitur; *singulatim* laboratur, *singulatim* habitatur, *singulatim* universè vivitur? si quidem vos ita, ut scribitis, sentitis, navos toto aberratis cælo; nam juxta Etymon Nominis *vita communis MONASTERIO* omninò contrariatur. E diverso *vita singularis & solitaria* (quam utique vivunt Canonistæ Seculares) prorsus ad significationem *Monasterii* & essentialiter desideratur; Nam *Monasterium* juxta Lexica omnia, græca & latina, *Solitudinem vitamque singularem & solitariam*; minimè autem *Communem* significat; derivatur enim (uti & *Monachus*, *Monasta*, *Monastria*) à vocabulo græco *Monos*, quod *unum*, vel *solum*, aut certè à vocabulo *Monas*, quod *unitatem*, vel *solitudinem* significat. Hinè doctè dicitur *Canone Placuit omnibus 1. caus. 16. q. 1. Placuit omnibus Residentibus in sanctâ Nycenâ Synodo, ut Monachorum conversatio, & vita secundum Etymologiam nominis ab omnibus discreper. Monachus enim græcè, latinè singularis dicitur.*

Q3

Unde

Nu. 305.
Quare Auctor in hanc de voce Monasterii pugnam descendat.

Nu. 306.
demonstratur, quod vita communis Monasterio, si Etymologiam spectes, planè contrarietur, sit singularis verò conveniat.

Unde Monachum per omnia singulariter agere oportet. à pari Monasterion græcè, latinè locus vel congregatio, ubi singulariter vivitur. Et æquè eruditè Canone Placuit communi 8. caus. 16. q. 1. Monachus sedeat itaque SOLITARIUS &c. agnoscat nomen suum: Monos enim græcè, latinè est unus &c. à pari Monasterion à Monos, locus scilicet vel congregatio, ubi solitariè & singulariter vivitur. Unde Monasterium ex radice nominis vitam Communem omnino rejicit, & singularitatem abscisè requirit. Et ideo cùm in Collegio Freckenhorstenli singulariter, divisim, & solitariè, sicut & in reliquis omnibus Canonissarum Secularium Parthenonibus vivatur, propriissimè illud & secundùm veram Etymologiam Monasterium appellari poterit.

Nu. 307. Cœnobia & Monasteria, secundum Etymon nominis sibi opponuntur; nam hac solitudine & singularitatem vitæ, illa communitatem significant. Nu. 308. Primitus Monasteria non sunt dicta Cœnobia: postmodum ita abusive dicta sunt. Nu. 309. Collegia Sarabaitarum singulariter habitantium Monasteria vocata sunt. Quidni pariter Collegia modernarum Canonissarum?

Et verò si Etymologiam, & radicem Vocabulorum spectes, opposita sunt Monasterium, & Cœnobium; Cœnobium enim, græcè κοινόβιον, vita fortunarumque communitatem, teste Gellio L. 1. c. 9. de Pythagoricis, vel locum ubi communis vita ducitur, teste Petro Henrici in suo Dictionar. & Cœnobium propriissimè significat; κοινόν enim communis βίος vita, hinc Cœnobite, qui in commune vivunt. Petr. Henrici loc. cit. E diverso verò, ut advertit eruditè eruditissimus, & solertissimus Glossator Carolus du Fresne in suo Glossario vers. Monasteria dicuntur: & Monasteria dicuntur cella, in quibus unicus degit. & ita Cassianus collat. 8. cap. 6. S. Hieronymus in vita S. Paula. S. Athanasius in vita S. Antonii cap. S. Nilus narrat. 5. pag. 77. Isidorus L. 2. de offic. Ecclesiast. cap. 15. consonat L. Jubemus 37. de Episcop. & Clericis Ibi: Qui &c. solitariam vitam appetentes, quibuslibet sese Monasteriis &c. duxerint offerendos.

Hinc primitus MONASTERIA nequaquam Cœnobia dicta sunt, postmodum tamen usus, quem penes arbitrium est, & Jus, & norma loquendi, Cœnobia (contra tamen proprietatem significationis, contraque veram originationem abusive & per antiphrasin) Monasteria appellavit, & pro Synonymis quodammodo habuit. Id quod sagaciter advertit Cassianus Collat. 8. cap. 6. dicens: Licet à nonnullis soleant indifferenter Monasteria pro Cœnobiis appellari; tamen hoc interest: MONASTERIUM potest etiam UNIUS &c. habitatio nominari; CœNOBIUM autem appellari non potest, nisi ubi plurimorum habitantium degit unita COMMUNIO. Dicuntur sanè Monasteria, in quibus Sarabaitarum Collegia morantur; sunt autem Sarabaita, qui (ut Cassianus cap. 7. explicat) ex eo, quod se à Cœnobiorum Congregationibus sequestrarent, ac SINGULATIM suas curarent necessitates, Egyptia lingua proprietate SARABAITÆ vocati sunt &c. Hi Cœnobiorum nullatenus expetunt disciplinam, nec Seniorum subjiciuntur arbitrio, aut eorum traditionibus instituti suas discunt vincere voluntates, constituent sibi cellulas, easque MONASTERIA nuncupantes (& quidem si Etymologiam spectes in sensu maximè stricto & proprio) suo in eis jure ac libertate consistunt. Compara Collegia Sarabaitarum singulariter viventium Collegiis CANONISSARUM

RUM singulariter viventium ; & dic sodes, an non æquè hæc, atque illa Collegia, & quidem in strictissimo, propriissimo, & maximè connaturali significato, MONASTERIA nuncupari queant?

Quid autem **verat** Bonifacium C. *Indemnitatibus*. §. *Supradicta*, strictè, & secundùm Etymologiam locutum, dum Collegia Canonissarum (quas singulariter vivere ex Cardinalis de Vitriaco Historiâ Occidentali cap. 13. & ex Can. *Pernitiosam* XVIII. q. 2. & aliunde sciebat, MONASTERIA appellasse ; licet in eodem Capite COENOBIA MONIALIUM, in sensu vulgari, abusivo, antiphrastico etiam nuncuparit Monasteria. Certè Papam inter hæc Monasteria distinxisse, ex ipso ejus loquendi modo patet, dum ait §. *penult. supradicta si quidem nendum in MONASTERIIS, in quibus sunt Moniales viventes sub aliquâ de Religionibus approbatis ; scilicet communiter ; sed etiam in illis in quibus sunt Mulieres, quæ nec propriis renunciant ; sed vivunt ut in Secularibus Ecclesiis Canonici Seculares, scilicet singulariter.*

— Cœterùm non in omnibus Monasteriis communiter victum esse ; etiam colliges ex *Novell. 123. cap. 36. ibi : In omnibus autem Monasteriis, quæ Cœnobiam dicuntur. Ubi Gothofredus ad marginem litt. F. Monasteriorum videntur quædam fuisse non κοινωβια. In quibus utique vita singularis obtinebat. Ut ut tamen hæc sint, Bonifacius CANONISSARUM SECULARIUM COLLEGIA, non Cœnobiam, sed Monasteria indigitavit ; hinc cum Monasterium ex Etymologiâ, propriè & strictè loquendo, vitam solitariam, & singularem significet ; nimis incitè, & indoctè procedunt, qui Collegio Freckenhorsteni, omnibusque aliis ex eo nomen *Monasterii* detractum eunt, quod illic singulariter vivatur. Sanè si illic communiter viveretur, doctiore, & speciosiore titulo *Monasteriorum* nomina talibus Collegiis divellerentur.*

Unde liquet, quàm rectè, quàm propriè, & quàm subtiliter omnia Canonissarum singulariter viventium Collegia Bonifacius *Monasteria*, si voluerit, vocare potuerit : cujus exemplo, & nos Collegium Freckenhorsteniè aliâque *Monasteria* rectè compellabimus. Nam sanè verba in propriâ significatione, nisi quid obstat, accipere licet ; imò oportet. *L. 1. §. Is qui navem 19. ff. de Exercitor. act. L. 3. §. Hac : verba ubi Bartol. ff. de Negot. Hartmann. p. 2. L. 2. q. 26. n. 17.*

Confirmatur : dudum ante Bonifacium, Innocentius III. Collegia *Canonissarum Secularium* (qui utique singulariter habitabant ; & post abjectam vitam communem à vitâ singulari Seculares vocati sunt. num. 25.) MONASTERIA appellavit : C. inter §. *de Religios. Domib. ibi : De MONASTERIIS quoque Græcorum in SECULARES CANONICOS convertendis F. T. respond. quod quamdiu Monasteria per Regulares remanere potuerint ordinata, non sunt ad Saculares Clericos transferenda. Sed si Regulares defuerint, propter eorum defectum, IN*

Nu. 310.
Fortè Bonifacius VII.
in Sensu

Etymologico Monasteria Canonissarum. ubi sive Monasteria Monialium nuncupavit.

Nu. 311.
Certè Bonifacius inter hanc

illarum Monasteria distinguit.

Nu. 312.
Monasteria sine vitâ communi ex Jure Civili probantur.

Nu. 313.
Indoctè nomen Monasterii Collegiis Canonissarum detrahitur.

Nu. 314.
Verba in propria significatione accipienda.

Nu. 315.
Nisi quid obstat.

Nu. 316.
Ante Bonifacium & Canonice

EIS

rum singu-
latim ha-
bitantium
Collegia,
Monaste-
ria sunt
dicta.

Nu. 317.

Collegia
Canonicor-
um Secu-
larium, se-
orsim habi-
tantium in
Corpore

Juris usque
adeo MO-
nasteria
appellan-
tur.

Nu. 318.

Innocen-
tius III.

Collegia
Canonicor-
um singu-
latim ha-
bitantium
appellavit,
& Bonifa-
cius VIII.
Collegia
Canonissa-
rum ita
nuncupa-
vit.

Nu. 319

Sintne au-
tem hac

Collegia in
sensu pro-
prio, an in
vulgari
Monasteria
appellata,
parum re-
fert.

EIS (scilicet *MONASTERIIS*) *Seculares CLERICI poterunt ordinari.* Si autem *Seculares*, hoc est, separatim habitantes *Canonici*, seu *Clerici* nihilominus in *Monasteriis* ordinari, seu vivere dicantur ab *Innocentio III.* quâ veri specie negari potest, *Bonifacium* rectè vocâsse *Monasteria*, *Collegia* ista, in quibus illo tempore *Canonissæ* seorsim habitabant, ut ostensum à num. 310.

Si autem *Innocentio III.* *Canonicorum* separatim habitantium, & *Bonifacio VIII.* *Canonissarum* separatim habitantium *Collegia* *Monasteria* appellanda visâ fuerint; quâ fronte criminabuntur *Advocati Romani*, si *Pontificibus* *Authoribus*, & nos *Collegium Freckenhorstense Canonissarum* disjunctim habitantium *Monasterium* appellemus?

An autem *Innocentius III.* & *Bonifacius VIII.* geminis istis locis citatis, *Ety- mologiam*, & sermonis proprietatem (quod poterant) subtiliter respexerint; haud definio. Sufficit mihi, quod illi, quoquo demum in sensu *COLLEGIA CA- NONICORUM*, & *CANONICARUM SECULARIUM*, adèoque vitam singularem more *Freckenhorstensi* viventium, *Monasteria* appellaverint; ut eorum *Exemplo*, & nos tutò *Collegium Freckenhorstense*, & cœtera omnia *Canonissarum Secularium*, ubique singulatim habitantium, *Monasterium* cogno- minare possimus.

At dices fortè; nec *Innocentium III.* nec *Bonifacium VIII.* dictis locis videri ad illam subtilitatem, vel verborum *Proprietatem* respexisse: quia *plerumque dum proprietates verborum attenditur, sensus veritatis amittitur. C. propterea. 9. de verb. signif. & subtilitas reprobatur. Cap. dilecti 6. de judic.* Respondeo primò: *Non aliter à significatione* (scilicet propria) *Verborum recedi oportet, quàm cum manifestum est, aliud sensisse loquentem L. Non aliter 69. ff. de legatis III. ubi Gothofredus litt. C. Judex &c. recurrit ad primam significationem verborum, quod si plures sint, propriam interpretationem sequitur. Et oportet per omnem viam, SUBTILITATEM, simùque Pietatem transire. Novell. 89. c. 12. §. ult. R. 2dò: Transeat: utrumque Papam, utroque loco non propriè, & etymologicè; sed impropiè, abusivè, & vulgariter locutum.*

Nam si taliter locuti sint de *Canonicorum*, & *Canonissarum* singulatim habitantium *Collegiis*; eaque in tali sensu *Monasteria* cognominârint; in eodem prorsus sensu *Freckenhorstense Canonissarum* singulatim habitantium *Collegium*, nos *Monasterium* quidni vocabimus?

Et verò, si prædicti *Pontifices* citatis locis *MONASTERIA*, pro *COENOBIIIS* acceperunt; tantò faciliùs concesserim eos abusivè, impropiè, & vulgariter locutos; quod homines *plerùmque abusivè loquantur; neque propriis nominibus, & vocabulis semper utantur*, ut ait *L. Non aliter. 69. in fin. ff. de Legat. III.*

Quòdque tam *Jus Canonicum* quàm *Civile* se *vulgari*, & *communi locutioni* accomodet: Uti de *Canonico* quidem constat ex *Clem. Attendentes 2. de Statu Monach.*

Monach. ibi : Illas quoque Mulieres, quae vulgò dicuntur Canonicae Seculares, & ex cap. 1. de Religios. Domib. in 6. ibi : De quibusdam Mulieribus, Beguinabus vulgariter nuncupatis. & ex cap. 1. de haeret. in 6. ibi : Circa custodiam carcerum haereticorum, qui muri, in quibusdam partibus vulgariter nuncupantur, & ex cap. 1. §. Si Pignoration. in pr. de injur. in 6. ibi : Pignorationes, quas vulgaris e locutio repress alias nominat. Ubi Joan. Andr. notat, quod vulgaris locutio est attendenda, seu consideranda, & dicitur praeferenda proprio significato. Et DICITUR VULGARIS LOCUTIO ISTUD, quod dicitur à plebe & populo. Et ibidem V. Elocutio : intelligas quorundam locorum : & nota considerandum, quomodò vulgus loquatur. Et rectè ait Baldus in Extrav. de Pace constantia: Omnem intellectum esse extraneum, qui non sonat in aure vulgi; hinc prudenter Cicero in Oratore. usum, ait, loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. Quidni? vulgaris enim appellatio pro lege habetur. Gonzal. Gloss. 1 r. n. 69. Et ob communem usum loquendi à propria significatione receditur. Rosener. in Thesaur. L. 19. c. 10. n. 20. in fin. De Jure autem Civili idem liquet, ex L. Si Chorus 79. §. 1. ff. de legat. III. ibi : & audisse se Rusticos senes ita dicentes : Pecuniam sine peculio rem fragilem esse : peculium appellantes, quod Praesidii causâ seponeretur. Ubi vides Senum Rusticorum sententiae stari in eo, quid peculium significet : & ex L. ut Alfenus 87. ff. de V. S. ibi : Ut Alfenus ait : Urbs est Roma, quae Muro cingeretur. Roma est etiam, quae in continenti aedificia essent; nam Romam non muro tenus existimari. Ex Consuetudine quotidianâ posse intelligi; & cum dicamus Romam nos ire etiamsi extra Urbem habitaremus. Ubi iterum vides vulgari locutioni deferri. Idem plenè elucescit ex L. Librorum § 2. §. Quid tamen 4. ubi Bartol. ff. de Legat. III. L. Labeo. 7. de Supellectil. legat. L. Cum de Lanionis. 18. §. Asinam. 2. ff. de fund. instruct. L. 1. in princ. V. Circum colentium. ff. de Fluminib.

Hinc ultrò concedi potest, Summos Pontifices, dum Collegia Canonico- & Canoniarum Secularium, hoc est singularem vitam viventium, MONASTERIA, seu COENOBIA appellârunt, in sensu vulgari locutos; nam certum est, quod talia Collegia vulgò Monasteria sint appellata, hodièque appellantur cum à vulgo, tum à Doctis vulgum secutis. NOMEN MONASTERII (audite Archi-Diaconum Officiale, & Vicarium Generalem Antverpiensem, hominem omnino practicum Franciscum Zypæum L. 3. Consult. Canoniar. de Regular. Consultat. 17. ubi ex professo de Canonicibus Secularibus discurret, num. 12. loquentem) NOMEN MONASTERII, inquit, etsi principali significatione indicet locum Regularem; tamen USUS etiam ad SECULARIA COLLEGIA transtulit tam FEMININI SEXUS, UT MUNSTERBILSEN, quàm ad CATHEDRALES VIRORUM, ut MONASTERIENSE, & ULTRAJECTINUM, atque ALIBI : eò fortè, quod POPULUS, penes quem est usus vocabulorum, vulgò non adverteret differentiam,

R

Nu. 320. Permitti potest hujusmodi Collegia, in sensu vulgari dicta Monasteria.
Nu. 321. Quia passim in sensu vulgari loquuntur homines.
Nu. 322. Etiam ita loquitur tam Jus Canonicum, quàm Civile.
Nu. 323. Vulgaris Locutio attenditur.
Nu. 324. Usus nomen Monasterii etiam ad Secularia Collegia, & ad Cathedralis Ecclesias transtulit. Sic Collegiata Ecclesia S. Amoris Monasterium Belisense inter dicitur.

inter Regulares & Canonicas Domus, quas viderent symbolizare in Divinis Officiis peragendis.

Ex quo pulcherrimo Doctissimi, & Expertissimi Prælati Testimonio sequitur primò : MONASTERII vocabulum ex usu convenire SECULARIBUS COLLEGIIS tam Feminini Sexûs, quàm Ecclesiis Cathedralibus Virorum, ut Ecclesiæ Cathedrali Monasteriensi, & Ultrajectinæ, aliisque. Quis autem, si unquam Monasterii, vel Ultrajecti fuerit, non vidit suismet oculis istiatas Canonicos singulatim extra communitatem habitare, & vivere? quis, si unquam Collegium Secularium Canonissarum v. g. Essendiæ, Eltenæ, Heritiæ, Novesii, Thoræ, Monasterio - Belisiæ, Nivellis, Montibus, aut alibi offenderit; non vidit Canonicas istic singulatim habitare, & vivere? certè Nemo Germanus, tam effrons erit, ut contra ocularem Experientiam Canonissas Seculares, quas suòpote visu aspicit extra communitatem singulatim vivere, quas scit à singulari vitâ *Secularium* cognomen mutuatas; v. g. Münster - Belisiæ, & alibi separatim vivere abneget, idque Germanis persuadere audeat. Ausi id tamen sunt Advocati Romani eadem sanè prudentiâ, & verecundiâ, quâ equidem uterer, si illis contrà persuadere non erubescerem, Romam non esse in Italiâ, & Romæ nec Pontificem, nec Rotam existere; sanè quàm evidens est Romam esse in Italiâ, & Romæ Papam, Rotamque existere; tam pariter evidens est, Seculares Canonissas per Germaniam, Belgium, & Lotharingiam sparsas, nominatim in Collegio Monasterio - Belisiensi, singulatim victitare; vide ad calcem Operis litt. B Et jam temporibus Bonifacii VIII. eodem ritu victitasse, vid. num. 3. alibi que. Pudeat itaque, pudeat medullitus omnes illos, qui tam pretiosam, tam diuturnam Litem adeo manifesto errori, dicam, an mendacio inædificârunt; quo sine ullo Autore contra unanimem DD. Sententiam, mordicùs defendere non erubuerunt, Collegia Secularium Canonissarum, singulatim (ut omnes omnino habitant, & dia ante tempora Bonifacii habitârunt) habitantium non spectare ad *C. Indemnitatibus. § penult. sed ubi semel verecundia limites transgressus fueris; naviter oportet esse impudentem.* Ait Cicero.

Sequitur secundò, ex verbis illis *NOMEN MONASTERII &c. USUS etiam ad SECULARIA COLLEGIA transfudit tam Feminini Sexûs, ut Münster - Bilsen &c.* non esse Collegium Monasterio - Belisiense, Collegium Regulare (ut ineptè cum Advocatis Romanis somniat Extensor Decisionis Rotalis in Monasteriensi. Abbatissatûs Lunæ 4. Febr. 1732.) sed esse indisputabiliter, & evidenter Collegium *Seculare*; quia sub Collegiis Secularibus tanquam exemplum Regulæ à Zypæo ponitur: ibi ad Collegia *Secularia transfudit, tam Feminini Sexûs, ut Münsterbilsen*; vi quorum verborum liquet, Monasterium - Belisiense esse Collegium *Seculare Feminini Sexûs*. Ut etiam ad plenam evidentiam à nobis demonstratur à num. 65. & in fine operis litt. B.

Unde

Nu. 325.
Monasterium Belisiense vulgò Münsterbilsen Regulare non Regulare Collegium.

Unde cum S. Congregatio, Teste Rotâ in *Leodiensi Abbatissatûs post Tamburinium Decision.* 17. n. 2. declarârit, Electionem Elsiæ in Collegio Munsterbilsensi ex eo capite esse nullam; quod Elsiæ non esset legitimæ ætatis, scilicet 30. annorum; cûmque Collegium Monasterio-Belisiensi, ut aqua aquæ, in singulari vitâ, in mixtura Virorum sit Freckenhorstensi simillimum; declaratio illa S. Congregationis (quæ vim legis habet, ut patet ex num. 63. Et in super docet Cardinalis de Luca in *Relat. Romanæ Curie Forensis Disc.* 32. n. 67.) totam hanc *Freckenhorstensem*, ut *Munsterbilsensem* Controversiam clarissimè terminat. Ineptiæ sunt, quas contra hanc Decisionem Rotalem & Declarationem S. Congregationis ex Scriptis Adversariorum Extensor Decisionis Rotalis in *Monasteriensi Abbatissatûs Lunæ* 4. Febr. 1732. num. 11. adducit: *recognitum fuit*; ait Extensor de Decisione Rotali Electionem Munster-Bilsensem tangente: *Istam loqui de vero, & formali Monasterio: ut legitur in principio Decisionis: in concursu duarum Electionum, factarum de Magdalena Elsiæ, & Magdalena Bulandra in Abbatissam Monasterii S. Amoris.* Sed itane verò, ex eo, quod dicatur *Monasterium S. Amoris*; *recognoscitur esse verum, & formale Monasterium?*

An ex eo quod Asinus dicatur animal, recognoscitur, quod sit animal rationale? aut potius an ex eo, quod stella aliqua dicatur canis; recognoscitur, quod sit verus & formalis canis? an ex eo quod Metropolis Westphaliæ dicatur *Monasterium* Metropolis recognoscitur esse verum & formale Monasterium? Quis hæc audiens non rideat? an ex eo, quod Oppidum in Eiffliâ vocetur, *Monasterium-Eiffliæ*; recognoscitur Urbs illa esse *verum & formale Monasterium*? quis recognitorem hujusmodi non aut Idiotam, aut vocabit Nugonem? an ex eo, quod Regalis & Collegiata Secularium Canonicorum apud Aquisgranenses B. M. Virginis Ecclesia, quod Collegiata S. Chrysanthi & Darix apud Eiffliacos, quod Collegiata similium Canonicorum apud Munster-Meinfeldenses, *Monasteria*, hodièque, & quodammodo *Antonomasticè* ab omnibus [vulgò *Münster*] appellentur, hæ Collegiata Secularium Canonicorum Ecclesiæ *vera, & formalia* esse Monasteria recognoscuntur? certè recognitio hæc Germanis crassa ignorantia videbitur.

An denique ex eo, quod Canonissarum Secularium singulatim habitantium duo præstantissima Collegia *Ober-Münster / & Nieder-Münster* apud Ratisbonenses; quod Canonissarum Secularium singulatim habitantium præstantissimum Collegium, *Srawen-Münster* apud Tigurinos; quod Canonissarum Secularium singulatim habitantium Insigne Collegium S. Frengandi apud Namurcenses in hanc usque horam *antonomasticè* apud Doctos, & Indoctos *Monasteria*, vulgò *Münster* constanter & invariabiliter nominentur, Extensor Romanus concludit, illa esse *vera & formalia*, scilicet *Regularia, & Religiosa* (ut verba illa loc. cit. Extensor intelligit) *Monasteria?*

Nu. 326.
Refutatur
Solidè, &
acriter Ex-
tensor Ro-
talis, qui
ex eo, quod
Collegium
S. Amoris,
vulgò vo-
cetur Mo-
nasterium;
colligit il-
lud esse Re-
gulare, &
itricè di-
ctum Mo-
nasterium,
seu Cæno-
bium.
Nu. 327.
Monasteriū
vocantur
Metropolis
Westphaliæ,
& Urbs
Eiffliæ. Col-
legiata Ec-

clesia S.
Chrysanthi
& Daria
Collegiata
Aquisgra-
nensis, Col-
legiata
Münster-
Mainfel-
densis; Col-
legium
Obero
Münster /
& Nider
Münster
Ratisbona;
Collegium
Graw-
Münster /
apud Tigu-
rinos; Col-
legium S.
Fregandi
apud Na-
murcenses.

Nu. 328.
Tamburi-
nius omnia
Secularium
Canonissarum Colle-
gia, Mona-
stera ap-
pellat.

Nu. 329.
Ira & Va-
nespenus
illa cogno-
minat.

Certè si ita ineptè, & falsò concludat, totà explodetur Germaniâ, diciturque in rebus, & moribus Germanicis tam peregrinus & ignarus, quàm qui maximè. Jam verò tam turpis error est, Collegium Secularium Canonissarum Munsterbilsense; ex eo, quod vulgò *Monasterium* appelletur, habere pro *vero* & *formali* (hoc est *Regulari*, vel *Religioso*) Monasterio; quam ridicula aberratio foret, si quis Metropòlin Westphaliæ, Oppidum Eissliæ, Collegiatam Secularium Canoniorum Ecclesiam Aquisgranensem, Collegiatam Secularium Canoniorum Ecclesiam Munster-Mainfeldensem, Perillustre Collegium Canonissarum Secularium Tigrinum, Perillustre Collegium Canonissarum Secularium Namurcense S. Fregandi, Perillustria duo Canonissarum Collegia Ratisbonensia, *Monasteria vera*, & *formalia*, sive *Regularia* ideo appellaret, quod vulgariter *Monasteria*, seu *Münster* hæc omnia nuncupentur.

Profectò, si prædictus Extensor alios præter adversæ partis Advocatos (quos cæcè sequitur) legisset Autores; si ipsam propriis oculis inspexisset Decisionem Rotalem in Leodiensi Abbatissatùs Mercurii 9. Martii 1594. (quam perperam, & corruptè, omninòque infideliter citat) certè in tam palpabilem non incidisset errorem, ut contra manifestam experientiam, contra veritatem lippis & tonforibus notam Collegium Munsterbilsense verum, & formale, hoc est Religiosum, seu Regulare Monasterium buccinaret ex eo fundamento, quod adhuc vulgò Monasterium S. Amoris, seu Munsterbilsen vocetur. Si legisset propriis oculis Ascanium Tamburinium de Jur. Abbatiss. disp. 7. quæst. 4. n. 1. & 2. vidisset omnia omnino Canonissarum Secularium Collegia dici Monasteria, ibi: *Sciendum quod sint quedam Mulieres, quæ &c. vulgò dicuntur Canonisse Seculares, quæ degunt in Germaniâ, Flandria, & Lotharingia &c. Quæ Canonisse, quamdiu Moniales sunt (hoc est in Monasterio sunt) Maritos non habent; sed possunt è Monasterio exire, & Maritos ducere. An Extensor, Monasteria talia, ex quibus Moniales, scilicet Canonisse possunt exire, & Maritos ducere, vera & formalia, hoc est Religiosa & Regularia Monasteria appellare non erubescit? Idem Ascan. Tamburin. loc. c. Disp. 17. quæst. 3. n. 8. Bis Secularia Canonissarum Collegia universim Monasteria vocitat: ibi: *Difficultas &c. oritur de Monasteriis mixtis ex utroque Sexu compositis &c. in casu, quod reperirentur in Diocesi- bus, præsertim Leodiensi (in quâ situm est Collegium Münsterbilsen) & Namurcensi, aliisque Partibus Germaniæ &c. quari potest, an Monasteria, seu Collegia prædicta Virorum, ac Mulierum sint subiecta Jurisdictioni, ac visitationi Episcoporum, nec ne? Respondeo quod ordinarii habebunt Jurisdictionem erga Mulieres, Canonissas nuncupatas.**

Si legisset propriis oculis Zegerum Vanespen. J. E. V. part. 1. tit. 33. cap. 2. (quem locum Advocati partis adversæ infidelissimè, & fraudulenter omissis, quæ ad rem faciunt, citant, ut docui num. 76.) didicisset omnia Secularium Canonissarum,

nonissarum, hoc est singulatim habitantium Collegia, Monasteria dici. Ibi: *De his Canonicis Secularibus, seu NB. vitam singularem agentibus agitur in c. 42. §. penult. de Electione in 6. cujus Author est Bonifacius VIII. qui sedit &c. declaratque formam prescriptam in Electione Abbatissarum, & Praefectarum Monialium etiam servandam in illis Monasteriis, ubi sunt juxta quarundam Provinciarum consuetudinem Mulieres &c.* Dedicicissetque duplicem gravissimum, quem Extensor errat errorem, dum somniat ex nudo vocabulo Monasterii bene inferri ad *Monasterium verum, & formale*; dumque inerudite hallucinatur, Collegia Canonissarum singulatim habitantium non dici Monasteria, cum tamen omnes Seculares Canonissae singulatim habitent, & à vitâ singulari Nomen Secularium sint mutuata.

Imò, si extensor vel propriis oculis ipsum paragraphum *supradicta*, ex Capite Indemnitatibus, de Electione in 6. mediatè perlegisset; in illo pervidisset; non omnia *Monasteria esse vera & formalia*, seu Religiosa vel Regularia; sed esse aliqua laxius, & latius dicta Monasteria; eaque *Secularia Canonissarum Secularium*; cum sphis *supradicta*, ita loquatur: *Supradicta siquidem, nedum in Monasteriis, in quibus sunt Moniales viventes, sub aliquâ de Religionibus approbatis [hoc est in Monasteriis Regularibus vel Religiosis, usque veris, & formalibus] sed etiam in illis, ubi sunt juxta quarundam Provinciarum consuetudinem Mulieres (Canonicae Seculares dictae) qua &c. vivunt, ut in Secularibus Ecclesiis Canonici Seculares, adeoque in Monasteriis Secularibus.* Si hæc propriis oculis mediatè legisset Extensor, si vel primis Dialecticæ sit imbutus principiis, ita secum argumentatus fuisset: *Monasterium, ut patet ex C. Indemnitatibus. §. Supradicta*, vocabulum est commune *Monasteriis veris, seu formalibus, seu Regularibus, vel Religiosis*; & pariter *Monasteriis Secularibus, latius & improprie dictis Canonissarum Secularium*. At at! Ergo ex eo, quod Collegium Munsterbillsense vocetur *Monasterium Regulare, seu formale*; sicut cum vocabulum animal commune sit homini, & asino; malè argumentor, quod homo ideo sit asinus; quia est animal. Hinc si Extensor, vel sphis *supradicta*, periculatè perlegisset; nunquam ad illam delapsus esset illationem, quâ inulit, Collegium Belitense, esse *Monasterium verum & formale*; quod in Decisione Rotali *Leodiensi Abbatissarum cur.* illud Collegium, vocaretur nudè *Monasterium S. Amoris*.

Et verò, si fuisset, non verò Advocatorum contrariorum oculis Extensor præactus, vel ipsam Decisionem Rotalem *in Leodiensi Abbatissarum cur.* à capite ad calcem evolvisset; poterat, & debebat inde evidenter colligere, quod *Monasterium S. Amoris non esset verum & formale, seu Regulare, Religiosumve*; sed solum *Seculare Secularium Canonissarum*, latiusque dictum *Monasterium*; nam cum illa Rotalis Decisio

Nu. 330.
Turpis error Extensoris Rotalis ex ipso Capite Indemnitatibus refellitur.

Nu. 331.
Monasterium S. Amoris non esse Regulare evidenter colligitur ex Decisione Rotali edita

quia illic
requiritur
sunt cano-
nicum 30. &
non 40.
anni.

Nu. 332
Tridentin.
Concilium
in Regulari
Abbatissâ
requirit
etatem 40.
annorum.

Nu. 333.
Extensoris
Rotalis
fraus vel
negligentia
detegitur.

edita sit Anno 1594. 9. Martii, diu scilicet post Tridentinum, & illâ nulla declaretur Electio Elsiæ; præcisè, quòd annum ætatis trigesimum non explèsser; ibi n. 2. & tantò magis, quòd juxta resolutionem aliàs per Illustrissimos Dominos Sacri Concilii Interpretes in hac causâ factam, quantum ad Electionem Elsiæ, illa non potest sustineri, cum &c. constet, illam non fuisse NB. *ÆTATIS LEGITIMÆ*, 30. annorum, qua ex Dispositione d. Cap. Indemnitatibus &c. non obstante quâcunque consuetudine est necessaria in Abbatissâ: sequitur inde evidentè, quòd illa egerit non de vero & formali, seu Regulari professorum Monialium Monasterio, sed de Seculari Canonissarum Secularium Monasterio. juxta C. Indemnitatibus §. supradicta; nam si egisset de Monasterio Regulari professorum Monialium, evidens est, quòd Abbatissæ in tali Monasterio Ætas post Trident. legitima non sint triginta, sed quadraginta anni. Trident. sess. 25. cap. 7. de Regular. Ibi: *Abbatissa &c. eligatur, non minor annis quadraginta.* Ergo cum dicta Decisio Rotalis pro legitimâ ætate tantùm requisiverit triginta, & non quadraginta annos, luce meridiana clarius est, quòd dicta Rotalis Decisio MONASTERIUM Belisense non pro vero, formali, Regulari Professorum Monialium Monasterio, sed pro Seculari (ut reverâ est) Secularium Canonissarum Monasterio seu Collegio habuerit.

Nec obstat primò, quòd Extensor toties laudatus num. 11. dicat, Rotam in Leodiensi Abbatissatùs loqui de Abbatissâ, qua erat actu professa, & cui proinde ad amissim congruebat censura prædicti textus in C. Indemnitatibus, dum in eadem Decisione pro fundamento nullitatis Electionis, ex defectu ætatis præcisè allegabatur idem textus in C. Indemnitatibus, non quidem in §. Supradicta, ubi res est de istis Canonissis, sed *IN PRINCIPIO*, ubi fit mentio de Abbatissis professis.

Nam respondeo, quòd Extensor huc aut summam imposturam, aut supinam commiserit negligentiam. Vel enim suismet ille oculis prædictam Decisionem Rotalem super Electione Munsterbilsensis Abbatissæ legit, vel non? si legerit, imponit Orbi; testor enim totum Orbem, & provocho ad lectionem ipsius Decisionis, quæ nullatenus citat Cap. Indemnitatibus NB. in principio, ut fingit Extensor, sed ita citat: *cum constet illam non fuisse Ætatis legitima 30. annorum, qua ex dispositione d. Cap. Indemnitatibus &c. non obstante quâcunque consuetudine est necessaria in Abbatissâ.* Ubi vides simpliciter citari C. Indemnitatibus; non autem cum addito: *in principio.* Ergo Extensor, si suo prope oculo prædictam Decisionem evolvit, inexcusabiliter toti Orbi imposuit. Sin autem Extensor nequidem inspexit toties in duodecennali lite ab Advocatis Winckelhausicis objectam Decisionem Rotalem cum allegatione, quòd illa Decisio ob insertam Declarationem S. Congregationis præsentem litem liquidissimè decidat & terminet; si, inquam, hanc tanti momenti Decisionem nequidem inspexit, supinæ reus est negligentia & intolerabilis socordia.

Finge

Finge tamen additum esse ; in principio. Quid tum porro ? Evidens est, quod quæ C. Indemnitatibus in principio disposita sunt, extendant se ad Canonissas Se-
 culares : ibi *Supradicta* (hoc est, quæ in principio Capituli *Indemnitatibus* dicta
 sunt) siquidem nedum in *Monasteriis*, in quibus sunt *Moniales* viventes sub ali-
 quâ de *Religionibus* approbatis, sed etiam in illis, ubi sunt juxta quarundam *Pro-*
vinciarum consuetudinem *Mulieres*, quæ nec propriis renunciant &c. sed vivunt
 ut in *Secularibus Ecclesiis* *Canonici* *Seculares*, volumus per omnia observari. Ergo
 evidens est, quod *supradicta*, sive *Caput Indemnitatibus in principio* etiam se ex-
 tendat ad *Canonissas* *Seculares*.

Evidens porro est, quod si *Rotalis Decisio* prædicta de *Electioe Munsterbil-*
bilsensi citaret *Caput Indemnitatibus* NB. in principio, cum pro legitimâ ætate *Ab-*
batissæ tantum requiratur *triginta annos*, absolute intelligi deberet de *Canonissis* *Se-*
cularibus ; quæ sub præfati Juris dispositione relictae sunt, non autem de *Moniali-*
bus professis, quarum *Abbatissa* necessariò debet esse *quadraginta*, & non tan-
 tum *triginta annorum*. Trident. *sess. 25. cap. 17. de Regularib.* Deinde si *Electio*
Munsterbilsensis fuisset in *Monasterio* professorum *Monialium*, examinari oportu-
 fuisset primò, an octo annis post expressam *Professionem* laudabiliter vixerit *Electa*
 juxta Præscriptum *Trident. sess. 25. cap. 7. de Regularibus*. An *Electa* sit per *Vota*
secreta, quod in *Abbatissis* *Regularibus* requiritur à *Trident. sess. 25. cap. 6.* An
Electio conclusa, non per *Majoritatem* votorum, sed per *duas tertias*, quod in
Electioe *Monialium* exigunt plures *Declarationes* *S. Congregationis*, si credimus
Cardinali de Luca in *Annot. S. C. T. disc. 37. n. 11.*

Quæ omnia cum *Rota* in toties cit. *Leodiensi Abbatissatus* circa *Electioem* *El-*
fiæ nequaquam sub *examen* vocarit ; evidentissima signa sunt, actum esse de
Abbatissâ, non *Professarium* *Monialium*, sed *Secularium* *Canonissarum*. Et posi-
 tivum dat d. *Decisio* *Rotalis* in *Leodiensi Abbatissatus* signum, quod illic agatur de
Abbatissâ *Secularium* *Canonissarum* ; dum illic n. 7. & 8. ait : *Quod procedit etiam*
in *Electioe* *Abbatissæ*, quæ faciendâ est à *Mulieribus* simul cum *Masculis*, ut
 tradit *Joan. Andr. in d. cap. Indemnitatibus* sub num. 3. *vers. Can. Et Geminianus*
 in 5. *Supradict. n. 4.* qui dicunt prædictum *Textum* habere etiam locum, quando
Canonici *Seculares* adsunt simul cum *Mulieribus*. An non hæc verba apertissime
 insinuant agi de *Abbatissâ* *Secularium* *Canonissarum* simul, & *Secularium* *Can-*
onicorum ? An non citati *Joannes* *Andræ* & *Geminianus* allegatis locis manifestè
 agunt de *Canonissis* *Secularibus*, minimè autem de *Monialibus* professis ? An non
 evidens est, quod *Canonici* *Seculares* soleant in *Electioe* concurrere cum *Can-*
onissis *Secularibus*, non autem cum *Monialibus* professis ? An non evidens est,
 quod modus ille loquendi : *Quando* *Canonici* *Seculares* adsunt simul cum *Mulie-*
ribus, per *Mulieres* intelligat *Canonissas* *Seculares* ? Evidentissimum id est ex
Jure, quod *Canonissas* *Seculares*, quia non approbatæ sunt, vili *Mulierum* vo-
 cabulo

Nu. 334.
 Si Rota in
 Leodiensi
 Abbatissâ
 cit. al-
 legasset C.
 Indemnit.
 NB. in
 princi-
 pio, nil id
 in varet.

Nu. 335.
 Quia ni-
 hilominus
 de Seculari
 Abbatissâ
 id intelli-
 gendum
 est.

Nu. 336.
 Ob tripli-
 cem, qua
 adducitur
 rationem.

Nu. 337.
 Adde, quod
 d. Decisio
 Rotalis in-
 sinuet se
 agere de
 Abbatissâ
 Canonissar.
 Secularium
 propter
 verba :
 Quando
 Canonici
 Seculares
 adsunt si-
 mul cum
 Mulieri-
 bus.

Nu. 338. *Canonica Seculares abjecte Mulieres vocantur.* cabulo compellare solet : & sic compellat *Can. Pernitiosam XVIII. q. 2.* Ibi : *Consuetudinem quarundam Mulierum* : Sic *C. Indemnitatibus §. Supradicta de Elect. in 6.* Ibi : *Supradicta quidem nedum in Monasteriis , in quibus sunt Moniales , sed etiam in illis , ubi sunt juxta quarundam Provinciarum consuetudinem Mulieres &c.* Et *Clem. Attendentes 2. de statu Monach.* Ibi : *Illas quoque Mulieres , quae vulgò dicuntur Canonica Seculares.* Adde Cardinalem Jacobum de Vitriaco in *Historiâ Occidentali cap. 13.* Ibi : *In quibusdam Teutonicorum & Alemannorum Provinciis sunt Mulieres , quas Canonicas Seculares seu Domicellas appellant.*

Nu. 339. *Aliud indicium, cur Rota in d. Leodiensi egerit de Abbatissa seculari.* Porro Decisio illa Rotalis cit. in *Leodien. Abbatissatus* etiam n. i. sat clarè insinuat , non de Electione Abbatissæ pro Monialibus , sed pro Canonissis Secularibus illic agi , dum utramque Electionem nullam declarat , quòd intervenerint Scrutatores extranei. Ibi : *Et DD. dixerunt neutram sustineri , quia in illis fuit processum per modum Scrutinii , assumptis Scrutatoribus extra Collegium contra formam cap. Quia propter de Elect. quod pro substantiali Electionis requirit Scrutatores assumendos ex Collegio ; jam autem apud professas Moniales in Electione Abbatissæ Episcopus potest cum suo Vicario vel Secretario , vel alio ab ipso sumpto Vota singularum Monialium ORETENUS expressa audire , ut habet Declaratio S. Congregationis apud Gallemart. in sess. 25. cap. 6. de Regular. vers. & Abbatissatum.* At Episcopus ejusque Vicarius & Secretarius non est de Collegio Monialium. Et apud Moniales in Electione Abbatissarum Vota oretenus accipi possunt à Superioribus cum duobus testibus , ut declaravit S. Congregatio apud Gallemart. loc. cit. quod utique intelligendum est de Superioribus & testibus extra-Collegialibus. Apud Moniales Vota singulariter ac secretò proferuntur coram Episcopo vel altero Prelato , qui ea recipere solet. Cardinalis de Luca in *Annotat. ad S. C. T. disc. 37. n. 10.* Ergo Scrutatores extranei non annullant Electionem Monialium. Ergo cum Electio Munsterbilsensis utraque in Leodien. Abbatissatus ex eo capite dicatur nulla , quòd Scrutatores non fuerint de Collegio ; evidens est , quòd Munsterbilsensis Electio non fuerit Monialium Professarum , sed Secularium Canonissarum & Secularium Canonicorum ; adeoque quòd Monasterium Belisense non sit Monasterium verum & formale Professarum Monialium , sed Secularium Canonissarum.

Nu. 341. En quot & quàm manifestis Argumentis ex ipsâ antiquâ Rotali Decisione in *Leodiensi Abbatissatus* elucescat , *Monasterium Belisense S. Amoris* non verum & formale Monasterium , sed Collegium esse Canonissarum Secularium , Freckenhorstensi omninò simillimum , adeoque Freckenhorstensem Controversiam jam dudum in Leodiensi Abbatissatus esse terminatam , plenissimèque decisam.

Nu. 342. Et sanè , si Rota recentior in *Monasteriensi Abbatissatus* 4. Februar. 1732. & 9. Junii 1727. antiquam & Magistralem Decisionem in *Leodiensi Abbatissatus* 9. Martii

Martii 1594. cit. tanquam Cynosuram aspexisset ; certè non tam facilè, & extam falsis & confictis motivis recessisset à rectillimè Decisis in Monasteriensi Abbatissatùs 1725. die 26. Junii coram Cerro, & coram eodem die 6. Maji 1726.

Quòd facit geminum Florentissimarum in Germaniâ Universitatum concordansque Responsum : Primò, an Canonissarum Secularium singulariter extra communitatem habitantium, & cum Canonicis Secularibus unum Capitulum constituentium Abbatissa debeat esse triginta annorum juxta Capitulum Indemnitatibus 43. §. Supradicta de Elect. in 6. ? Respond. Affirmativè. 2dò, an id ita moraliter CERTUM & EVIDENS sit, ut NEMO rectè contrarium docere, consulere vel judicare possit ? Respond. Affirmativè. Vid. in fin. litt. C.

Nec obstat secundò, quòd Extensor Decisionis Rotalis in Leodien. Abbatissatùs cit. pro probandâ Abbatissæ legitimâ, ut ait, TRIGINTA ANNORUM ÆTATE præter d. C. Indemnitatibus citet etiam Trid. sess. 25. cap. 2. de Regular. nam in hâc allegatione is Extensor manifestè errat, cum Tridentinum illo loco non 30. sed 40. requirat annos.

Nec obstat terriò, quòd Extensor Decisionis Rotalis in Monasteriensi Abbatissatùs Luna 9. Junii 1727. (quæ tertia fuit in hâc causâ Decisio, & prima Winckelhausiæ contraria) vers. Huic autem. ut ex Abbatissâ Munsterbillsensi Abbatissam Regularem & Professam, invitâ licèt veritate, excuspat vel extendat, audacter asserat, quòd in hujusmodi Collegiis mixtis aliquando adsint Abbatissa Regulares, quaque trium Regularium Votorum professionem emisissent, appositè expendit Tamburin. de Jure Abbatiss. tom. 4. disp. 47. quest. 4. n. 2. nam Respondeo primò : falsa allegat Extensor, nec somniat quidem Tamburin. loc. cit. de doctrinâ Extensoris. Sic habet : Quæ Canonissa &c. maritos non habent ; sed possunt è Monasterio exire & matrimonium contrahere, exceptis paucis, nempe Abbatissâ, Priorâ Priorissam credo intelligit) & Sacristâ, quæ perpetuam virginitatem voverunt ; an idem est perpetuam Virginitatem voverere, & esse Regularem ? Vah ineptias ! an votum perpetuæ Virginitatis Abbatissam Canoniarum Secularium trahit ad Dispositionem Trident. sess. 25. cap. 7. de Regular. ?

O quæ Veritatem obscurandi libido ! certè ipse Tamburinius loc. cit. Canonissarum, de quibus ait, Electionem disertè ad Caput Indemnitatibus §. Supradicta, non verò ad Trident. sess. 25. cap. 7. de Regular. refert. Ibi : Ut per Gloss. in cap. Dilecta. V. Canonissas de majoritat. & obed. dicentem illum textum loqui de his Monialibus & Canonissis C. Indemnitatibus §. Supradicta Verbo Canonissarum de Elect. in 6. & utrobique Doctores. Quâ ergo fronte dicitur Tamburinius loc. cit. agere de Abbatissis Regularibus, & quidem mixtorum Collegiorum, & quarum Electio spectet ad Trident. sess. 25. cap. 7. de Regular. ? cum illic ne jota unum aut de Abbatissis Regularibus, aut de Collegio mixto, aut de citato loco Tridentini legatur ? sed hujusmodi nebulis opus erat ad obscurandam veritatem.

S At

Nu. 343. Cum binarum Universitatum Germanicarum unanimi calculo Sententia nostra Rota recentiori contraria sit moraliter CERTA & EVIDENS. Nu. 344. Error, quem erravit Extensor Decisionis in Leodien. cit. Nu. 345. Falsa allegatio Extensoris in Monasteriensi cit. Nu. 346. Tamburinius male ab adversariis citatus aperitè docet Sententiâ nostram.

- Nu. 347. *Exagitantur falsa allegationes.* At, quid cogitat Orbis eruditus, si Extensiones Decisionum Rotalium hujusmodi erroribus, ne dicam figmentis scaterere pervideat? ad minimum cogitabit vera esse, quæ de hujusmodi Extensoribus scribit Cardinalis de Luca in *Relatione Romana Curie forens. disc. 32. n. 72.* Ibi: *Supponi solet &c. quòd scilicet quandoque fortè non extendantur Decisiones ab ùsmet, qui sedendo in Rotà, & audiendo sensum Tribunalis, rectè sciunt, quanam fuerint fundamenta, quibus innixa sit Resolutio, & qua fuerint rejecta, seu non discussa, ut ita explicent, in quibus reverà Decisio consistat.* Et n. 77. Ibi: *in Extensione igitur Decisionum Ij, QUI DE HIS NON SUNT INFORMATI, reassumendo informationes Advocatorum, OMNIA CUMULARE QUANDOQUE SOLENT; quinimò ex proprio ingenio, vel sensu ea magis exornare, ac alia superaddere, qua in Rotà discussa non sunt, imò fortè rejecta; ideoque istud reputant abusum.* Quid cogitat Monasterium Belistense, seu Munsterbilsen, dum videt Abbatissam suam omninò Secularem ab Extensoribus Rotalibus in Abbatissam Regularem, seu Professam ritu Ælonis nuper esse recoctam? utique ad hanc metamorphosin altum ridet.
- Nu. 349. *Exagitantur error Recentioris Rota circa Monasterium Belistense commissus,* Quid cogitant Germania, Belgium & Lotharingia, quæ sciunt manifestè, nullas dari Canonissas Seculares, quæ non vivant vitam singularem, & à vitâ singulari SECULARIUM cognomen sint nactæ; quæ sciunt manifestè, quòd pleaque omnia, maximè insignia & præcellentia Canonissarum Collegia ex Canonibus, & Canonicis consistunt. Quid, inquam, cogitant, dum vident in supremo Rotæ Tribunali emanatas Decisiones geminas, prioribus contrarias, in Monasteriensi Abbatissatûs, alteram Lunæ 9 Junii 1727, alteram Lunæ 4 Februarii 1732? Demirantur utique Advocatos Westerholt. malam causam peioribus evidentèrque falsis, à Collegii mixturâ & vitâ singulari petitis Argumentis ita inconsultè tutari aggressos; omniâque omninò Canonissarum, utpote singulatim habitantium Collegia Dispositioni Capitis *Indemnitatibus*, imò omnis Juris improvidè subtraxisse; itaque Curiam Romanam Dispensationum indè peti solitarum lucro defraudando non parùm læsisse.
- Nu. 350. *qui non tantum ex lectione Decisionis in Leodiensi Abbatissatûs;* Et verò, ut magis pateat, quàm crassus & inexcusabilis sit error, quem Romani Advocati circa Abbatissam Munsterbilsensem, ejusque Monasterium errârunt; potuisset ille non tantum ex seriâ ponderatione Decisionis Rotalis in *Leodiens. Abbatissatûs cit.* facilè discuti, sed faciliùs adhuc lectis obviis Authoribus deponi.
- Nu. 351. *sed multò maximè ex lectione Zypai discuti potuisset.* Si Advocati Romani vel levo oculo inspexissent Zypæum Belgii Papinianum, legissent apud illum in *L. 3. Consultat. Canonic. 17 de Regular.* manifestè Canonissas Munsterbilsenses esse Canonissas Seculares, & earum Monasterium esse Monasterium Seculare, reverà Collegiatam Ecclesiam. Ibi: *Jam verò Canonice Seculares adscriptæ sunt Ecclesiis Secularibus: in iis vivunt ut Canonici Seculares, Horas Canonicas decantant, Orationi & Cultui divino vacant, in sortem & partem Domini sunt vocatæ, ut Canonici.* Et infra: *docuimus CANONICAS SECU-*

SECULARES, quod ad subjectionem fori Episcopalis &c. censei Ecclesiasticas. Et infra ad rem nostram divinè: Nomen porro Monasterii etsi principali significatione INDICARET LOCUM REGULAREM, tamen usus etiam NB. ad SECULARIA COLLEGIA TRANSTULIT, tam feminini Sexus, ut Munsterbilsen, quam Cathedralis Virorum, ut Monasteriense & Ultrajectinum, atque alibi: poteratne tantus Author, rerum Belgicarum peritissimus, in Belgio constitutus Vicarius in Spiritualibus, Officialis & Archi-Diaconus de individuali hoc Belgii Collegio Munsterbilsen loqui clarius? An non manifestè docet, illud esse Collegium Canonissarum Secularium? quàm paucis, quàm aptis verbis totam illam futillissimam vitiligationem & palpabilem cavillationem, quam Advocati Romani, post hominum memoriam primi, de vocabulo Monasterii circa Canonissalia Collegia inanissimè movent, Author hic Domesticus solvit, elidit, convellit! Pergit Zypæus infra: *Horum Collegiorum status est, ut sint Ecclesia Collegiata Seculares, & tales agnoscuntur ab Ordinariis locorum.* I nunc Extensor Romane, & totis lateribus crepa: Collegium Munsterbilsense esse verum & formale Monasterium, Abbatissam esse actû Professam & Regularem. Pergit Zypæus: *in Processionibus non tantùm inter Ecclesiasticos procedunt, Sacerdotes, Sacellanos producunt, & Canonicos DE SUO COLLEGIO &c.* Si autem Canonici de suo Collegio producant Canonissæ Seculares, utique Canonici sunt de Collegio Canonissarum, & cum Canonissis unum Collegium constituunt. Quàm ergo ineptè garrunt Advocati Westerholti, quòd Canonici diversum Collegium Montibus & alibi constituent? Pergit Zypæus infra: *sed & supra reliquum Clerum supereminet, dignissimum locum sustinente Abbatissâ.* Quæ ergo ineptiæ, dum dicunt Romani, CANONISSAS SECULARES in isto Mixto non esse simplex dignius & potentius, ex eo, quòd tam Canonici, quàm Canonissæ unicum in eodem Collegio representent Caput, & constituent corpus; nam Papæ! quàm bellum id, quàm doctum principium! secundùm quod, cum pes & caput in eodem homine unum constituent corpus, ex Romanorum Aphorismis caput non est dignius & præcellentius pede; & cum in eodem Capitulo ultimus Canonicus cum Decano, aliisque Dignitatibus unum constituent corpus, Decanus, & reliquæ Dignitates non erunt quid dignius ultimo Canonico: quæ paradoxa! Pergit Zypæus infra: *Denique, ut uno verbo absolvamus: VIVUNT CANONICÆ, sicut ait Bonifacius VIII. NB. IN SUIS ECCLESIIS SECULARIBUS* (attendite Romani Advocati! Magnus hic Juris Consultus non, ut Vos, in vocabulo Monasterii paratrageat; non, ut Vos, paralogizat; non, ut Vos, nodum in scirpo, Mydam in fabâ, Laurum in mustacæo quærit; sed Ligonem Ligonem vocitatus, loco Monasteriorum in sensu Bonifaciano Seculares Ecclesias ponit, & ita omnem Vobis vitiligationi & cavillandi ansam uno ictu præscindit) *sicut ipsi Canonici Viri secundùm consuetudinem quarundam Provinciarum, ut inquit ille.* Et

Nu. 352.
Zypæus fu-
susculè &
articula-
tim allega-
tur.

Nu. 353.
Is vitiligi-
gationem
de voce
Monasterii
convellit.

Nu. 354.
Docet Mo-
nasterium
Bilsense,
aliaque Se-
cularium
Canonissa-
rum esse
Ecclesias
Collegia-
tas.

Nu. 355.
Docet Ca-
nonicos esse
de Collegiis
Canonissar,
mixtis.

Nu. 356.
Et Cano-
nissas secu-
lares pra
reliquo Cle-
ro eminere.

Nu. 357.
Loco Mo-
nasterio-
rum in
sensu Boni-
faciano po-
nit Eccle-
sias secular.

Nu. 358.
Et sic præ-
scindit Ad-
versariis
omnem ca-
villandi
ansam.

Nu. 359. *Quid Zypæus inferat ex verbis: vivunt ut in Secularibus Ecclesiis Canonici* *seculares, quid inde nos inferamus.* *suprà Zypæus ex eo, quòd Canonissæ Seculares vivant, ut in Secularibus Ecclesiis Canonici Seculares, subinfert: Atqui Canonici Seculares nec voto se obligant, nec ad continentiam perpetuam tenentur &c. adeoque dimissis Præbendis ad Nuptias convolare possunt &c. Pari ego jure subinfero: atqui Canonici Seculares vivunt & habitant separatim; ergo si Bonifacius VIII. egerit de Canonissis, quæ vivunt, ut in Secularibus Ecclesiis Seculares Canonici, egit de Canonissis viventibus, & habitantibus separatim. Pergit Zypæus infrà: Canonissarum ergo Collegia Secularia sunt, non Regularia: Canonissæ absolutè Seculares, non Regulares. Quod jam satis est dictum; sed Seculares Canonica, non Laica. Ecclesia illarum non Laica est, sed Collegiata Secularis, sicut Virorum. In eâ vivunt sicut Canonici, ut dicit Bonifacius VIII., non ut Regulares; non tamen magis Laica, quàm Viri Canonici. Intellexistis Adversarii statum Canoniarum Secularium? Intellexistis statum Monasterii Belisensis? quod unicum hic Zypæus, ex professo de Canonissis Secularibus tractans, pro exemplo Regulæ adducit? legite Consultationem illam à capite: ibi sub initium: *Cum pluribus superioris inferiori que Germania locis talia Collegia sint fundata, ET COLLEGÆ, ETIAM UTRISQUE SEXUS, PRÆBENDAS POSSIDEANT &c. Abbatissa, quæ Collegii Caput est &c. solenni modo ex Juris dispositione, sicut alia veri nominis Abbatissa, eligi debet. Cap. Indemnitatibus §. penult. de Elect. in 6.* Si autem talis Abbatissa mixti Collegii Caput debeat eligi, juxta *C. Indemnitatibus §. penult.* quàm luteum figmentum est Idolum Advocatorum Westerholt. quod illi hæctenus ex mixturâ constârunt, & intentioni Winckelhauficæ, ipsique Veritati audaciùs quàm feliciùs opposuerunt! certè illud Zypæi sententiâ tanquam fulmine disjicitur. Omnes notas, pergît Zypæus de Abbatissâ Canonissarum Secularium loquens, *Ecclesiastica in suo sexu Dignitatis habet; membra autem & caput diverso jure censerî non possunt. Cap. Requisiti. de Testament.* Unde infert, Canonissas pari modo. ac earum Abbatissam, esse Personas Ecclesiasticas. Indè autem Ego fortissimè concludo, quòd Munsterbilsæ, & alibi in Collegiis Secularium Canonissarum, ut Canonissæ non sunt Professæ & Religiosæ; ità nec Abbatissæ sint Professæ, vel Religiosæ: maximè cum non liceat à Capite membra recedere. *Cap. cum non 12. de præscript.* & præsumi non debeat monstrum, cujus caput sit Religiosum, in membra Secularia; certè de Collegio Munsterbilsensi (cui Adversarii Abbatissam Professam affingunt) contrarium constat ex litt. B. ad finem Operis hujus.*

Poterant igitur Adversarii vel ex solo Zypæo loc. cit. non tantùm Munsterbilsensis Collegii, sed omnium aliarum Canonissalium Congregationum statum, si voluissent, didicisse, subòsque errores (si tamen verè ita sentiant, ut scribunt, quod vix credibile est) optimè dedidicisse. Sed sunt, quibus subinde error præ veritate arrideat. Si inspexissent Belgii Thucididem Myræum, *Lib. de Canonic. cap. 34.* collegissent MONASTERIUM Belisense, Collegium Secularium Canonissarum esse, vel

Nu. 362. *Solus Zypæus errorem adversariorum affatim convincit, docens Monasterium Belisense esse Seculare.*

vel ex eo, quod Myraus [qui isto libro de non aliis Canonissis, quàm de Secularibus agit] istic loci ex Professo de Monasterio Belisensi pertractet; maximè autem, quod in contextu dicat: *Belisense Monasterium hodie est Canoniarum Virginum Collegium extra Urbem Belisiam in Territorio Leodiensi. Est adhuc NB. NOMINE TENUS MONASTERIUM*, dicitur enim vernaculo idiomate Münsterbilsen, si autem sit tantum nominetenus adhuc Monasterium è quòd lingua vernaculà Münsterbilsen appellitetur; quis illud VERUM & FORMALE Monasterium vocitare salvâ poterit veritate? multò autem maximè rei veritas excitati Capituli 34. sine elucescit. Ubi dicitur: *Est Collegium utriusque Sexûs Seculare.* Quomodo autem hæc cohærent cum figmentis Romanis? quomodo cum vero & FORMALI MONASTERIO? cum Regulari & Professâ Abbatissâ? ita certè, ut lux cum tenebris, veritas cum falsitate.

Nu. 363.
Idem docet
Myraus;

Si inspexissent popularem suum Guicciardinum, legissent apud illum in Descriptione totius Belgii, signanter in Descriptione Leodii pag. mibi 508. hæc formalia: *Bilsa Perinsignis ad Demeram Flumen pagus est, Sedi Leodiensi subditus, & amplissima Abbatia, Munsterbilsen vulgò appellatâ conspicuus: & Eam etiam colunt Canonica Nobili Stirpe prognata, quæ & ipsa cum visum est, Nubunt.* An ex vero & Formali Monasterio nubitur? an non hinc ad evidentiam elucet Monasterium Belisense Collegium esse Secularium Canonissarum? Scripsit autem Guicciardinus Anno 1560. triginta quatuor annis ante Decisionem Rotalem in Leodiensi Abbatissarûs Anno 1594. priùs editam. Unde ante illam Decisionem Rotalem, imò diu ante Caput Indemnitatibus, Monasterium Belisense Secularium fuit Collegium Canonissarum vid. num. 67.

Nu. 364.
Idem Guicciardinus.

Si inspexissent Decisionem Rotalem in Leodiensi Coadjutoria 17. Maji 1680. coram Vice-Comite; vidissent manifestè, Monasterium Belisense non verum, formalèque Monasterium; sed reverà esse utriusque Sexûs Collegiatam Ecclesiam. ibi: *Postquam Sacra Congregatio Consistorialis demandaverat relaxationem Supplicationis Coadjutorie Ecclesie NB. Collegiata utriusque Sexûs loci Münsterbilsensis, subinvocatione S. Amoris.*

Nu. 365.
Idem Rota in Leodiensibus Coadjutoria.

Eterit qui adhuc grunnire contra manifestam veritatem audeat; quod Monasterium Belisense sit verum & formale Monasterium; & non Collegium Secularium Canonissarum, Freckenhorsteni, ut lac lacti, per omnia simillimum? Adde Testimonium, quod lit. B. in fine habetur.

Nu. 466.
Unde evidens est Monasterium Belisense esse Secularium Canonissarum Collegium.

Ergò in facto erratum est ex Informatione Advocatorum Westerholicorum, dum Monasterium Belisense, pro vero, & formali Monasterio falsò venditârunt!

Finge reverà Monasterium Belisense, non Collegium Secularium Canonissarum; sed (ut vanè jactatur) verum esse, & formale Monasterium; tamen etiam

Nu. 367.
Si Caput
Indemni-
tatibus
compre-
hendat
mixta Mo-
nialium;
quare non
etiam mix-
ta Canonis-
sarium Col-
legia? Ar-
gumentum
hoc est ad-
versariis
insolubile.

in hâc hypothefi, si conſequenter loqui velint Advocati Romani, abſciſſe mihi permittere congentur; quod *Caput Indemnitatus* (etiſſe eſſet correctorium) §. *ſupradicta*, complectatur mixta, adeoque Collegium Freckenhorſtenſe; nam ſic, contra eos inſurgo eluctabili hoc, & irrefragabili argumento: in hypothefi, quod Monafterium Belſienſe mixtum, ſit verum Monafterium, tamen (ut declaravit S. Congregatio in Decifione Rotali in *Leodiſſi Abbatiffatûs* cit. utque admittunt Advocati Romani) nihilominus continetur Abbatiffalis ejuſdem electio, *Capite Indemnitatus in principio*; ut illi, hæc duo verba corruptè adjiciunt; non obſtante, quod *Caput Indemnitatus*, tam *in principio*, quam in §. *ſupradicta*. Correctorium ſit Juris juxta ipſos Adverſarios; qui volunt ante *Caput Indemnitatus* vi *Capitis cum in cunctis de Electione*, licitum fuiſſe tam Regulares, quam ſeculares Abbatiffas eligere, in anno ætatis 25to.

Ergo etiam Jura Correctoria protendunt ſe ad caſum mixtum. Ergo etiam *Caput Indemnitatus*. §. *ſupradicta*. etiamſi reverà eſſet Correctorium Juris, porrigeret ſe ad caſus mixtos, & ad Collegia Canoniffarum mixta, maximè cum omnia omnino, quæ *Capite Indemnitatus in principio*, de Monialibus ſtatuta ſunt, *ſpho ſupradicta*. exceptis ibi poſitis, ad Collegia Canoniffarum extendantur, ibi: *ſupradicta ſiquidem, nedum in Monasteriis, in quibus ſunt Moniales &c. ſed etiam in illis, ubi ſunt Mulieres, quæ &c. vivunt, ut in ſecularibus Eccleſiis Canonici ſeculares, volumus NB. per OMNIA OBSERVARI.* Ergo *Caput Indemnitatus*, etiſſe Juris Correctorium, *in principio* ſe extendat ad Monafteria Monialium mixta; quidni & *ſpho ſupradicta*, etiſſe correctorium eſſet, ſe extendat ad Collegia Canoniffarum mixta? quæ hic amabo, diſparitas dari prudenter poterit? cur magis mixta Monialium, quàm Canoniffarum mixta Monafteria ſub *Caput Indemnitatus* cadunt? ſolidam ſi hic differentiam dederis, eris mihi magnus Apollo.

Nu. 368.
Argumen-
tum idem
inſolubile
mixtura
certa Ele-
ctionem
activam
non ſub-
trahit Ca-
piti Indem-
nitatus.
Ergo multò
minus
mixtura

Sed intendo vim argumenti: in ſententia Judicum Romanorum *certa mixtura* non officit Electioni *Active* Canoniffarum, quin debeat ſervari *Caput Indemnitatus*. Ut ipſi concedunt in Monafterienſi Abbatiffatûs Lunæ 9. Junii 1727. coram Aldravando *verſ. Quatenus vero*. Ergo nec officit *certa mixtura* Electioni *paſſivæ*, adeoque & Collegium mixtum; *Caput Indemnitatus*, tam in Electione *paſſivâ*, circa ætatem triginta annorum; quàm circa Electionem *activam* ſervare debet. Quam enim hîc ſomniabimus diſparitatem? ſed urgeo: ſi mixtura *certa* non obſtet Electioni *paſſivæ*; multò minùs obſtabit mixtura *dubia*, vel *nulla*; in mixtorum autem Collegiorum Electione *activa*, a deſt quidem *certa mixtura*; quia eligunt Mares, & Femine: in Electione autem *paſſivâ*, mixtura ad ſummum *dubia* eſt. Imò *evidenter nulla* eſt mixtura, quia eligitur tantùm Femina, perſona ſimplex. Ergo, ſi Electio *activa* Collegiorum mixtorum non obſtante *certa mixtura* pertineat ad *Caput Indemnitatus*; multò magis

magis ad illud pertinebit Electio passiva, non obstante mixturâ dubiâ, vel potius nulla; quia certum est, quod titulo mixti minùs noceat mixtura dubia, vel nulla; quàm mixtura certa. Quid ad hoc? certè nil nisi verba inania dari poterunt. Sed acuo adhuc magis argumentum: dicitur in Decisione penult. vers. *Hinc autem Doctori*. Abbatissam Monasterii Belisensis mixti esse Regularem: quæro jam an Canonissas quoque Regulares esse putent, vel Seculares? de Canonicis non dubitabunt eos esse Seculares; quia legunt in cit. *Leodiensi Abbatissatus num. 8. prædictum textum habere locum, etiam, quando Canonici Seculares adfunt simul cum Mulieribus*. Unde evidenter colligitur in Monasteriensi S. Amoris Electione Canonicos Seculares cum mulieribus concurrisse. Quidquid autem respondeant duplicem mixturam in Monasterio-Belisensi Electione admittant, necesse est. Unam Virorum, & Feminarum: Regularem, & Secularium alteram. Hac tamen duplici mixturâ non obstante conceditur in ultimâ hujus causæ Decisione 4. Februar. Ann. 1732. num. 11. quod Tridentinum sess. 25. cap. 7. de Regularib. complectatur Electionem munsterbilsensem, cum tamen Tridentinum loco citato (ubi quadraginta annos in Abbatissâ Regulari requirit) in principiis eorum dupliciter sit *Correctorium Juris*, nam primò Tridentinum loco citato in principiis eorum corrigit *C. cum in cunctis de Electione*; juxta illos, in Abbatissâ duntaxat viginti quinque annos exigens: Secundò: corrigit *Caput Indemnitatibus de Electione in 6. annis triginta contentum*; cum tamen Tridentinum loco citato quadragenariam ætatem omnino requirat. Ibi: *Abbatissa &c. eligatur, non minor annis quadraginta*. Jam sic fortissimè insto: mixtura non obstat quominus Concilium Tridentinum ex duplici Capite *Juris Correctorium* comprehendat Electionem monasterii Belisensis, ut falso supponitur, dupliciter mixti; ergo multò minùs mixtura obstabit, quin *Caput Indemnitatibus* (quod fingitur esse, & non est, unici Juris, scilicet *Capitis cum in cunctis de Electione*, correctorium) comprehendat Electionem Collegii Freckenhorstensis, solummodo ex Feminis & maribus, adeoque unico tantum titulo mixti; nam si mixtura obstet; evidens est, magis mixturas duas, quàm obstare unam: & si dispositio ad mixta ideo non sit extendenda, quia est *Correctoria Juris*, multò minùs erit extendenda, quia est *Correctoria Jurium*.

Unde manifestè apparet, quàm clarè etiam in falsissimis Adversariorum suppositis, nedum in sensu veritatis, militet pro nobis tota Decisio Rotalis in Leodiensi Abbatissatus cit. & relata inibi Sacræ Congregationis irrefragabilis Declaratio.

Interim verum est, verùmque manebit

*Dum juga Montis Aper, dum flumina piscis amabit;
Dúmque Thymo pascentur Apes, dum rore Cicada(a)*

(a) Virgil.

dubia vel potius nulla, Electionem passivam Capiti illi subtrahit.

Nu. 369. 3tium insolubile argumentum quod mixtura una minùs obstet, quàm duplex.

Nu. 370. S. Congregatio & Rota in Leodiensi Abbatissatus, etiam in falso adversariorum supposito, aperte militant pro Authoris Sententia.

Quod

Nu. 371. *Sequitur manifestè Monasteriū Belisense esse seculare; & hinc casum præsentem in Leodiensi Abbatissatūs cit. clarè decidi.* Quod primò Collegium monasterio - Belisense, vulgò münsterbilsen sit, fuerit-que ante annum 1594. imò ante tempora Bonifacii VIII. Seculare, non Regulare, seu Religiosum: quod secundò Sacra Congregatio ab Rota in Leodiensi Abbatissatūs num. 2. allegata, evidentissimè dirimat litem præsentem Freckenhorstianam; ità ut nec elidi, nec eludi queat falsissimis & inanissimis, quas Adversarii dant interpretamentis, seu veriùs cavillis: quod tertio consequenter sinè omni justà, solidàque causa in duabus ultimis Decisionibus à duabus prioribus sit recessum.

Sed ut in viam redeam (à qua me tantisper monasterium Belisense, ejusdem-que Status, paulò accuratiùs examinatus, avocavit) quis, si usum audiat optimum loquendi magistrum, Freckenhorsteni Collegio, ex eo quod illic separatim habitetur, monasterii nomenclationem abroget, abjudicetque?

An est, qui somniet in Cathedralibus Germaniæ Ecclesiis, adhuc servari illam dudum extinctam, in uno Refectorio, in uno Dormitorio, in uno Claustro, vitæ communitatem? at *ETIAMNUM* (verba sunt Eruditissimi Caroli du

Nu. 372. *Etiannum Cathedralis Germaniæ Ecclesia Monasteria vocantur.* Fresne in *Glossario V. Monasterium*) in Germaniâ *Cathedrales Ecclesia dicuntur Münster (Monasteria) ut observant Nebridius Mundelheimius Epist. 17. antiq. Monast. Et Gretzer L. 1. Observationum, ad vitam S. Willibaldi cap. 17. Itaque Ecclesias Cathedrales, Attrebatensem, & Cameracensem, Monasterii nomine, donat Baldricus Noviom. sic perinde Marianus Scorus &c. Ecclesiam Cathedralē Moguntia (quæ primaria totius est Germaniæ) Monasterium Episcopale, & Dodechinus Monasterium Principale, vocant. ita du Fresnius.*

Sic Cathedralis Paderbornensis Monasterium appellata est: Henschenius in Actis Sanctorum ad 10. April. in vitâ S. Paterni reclusi ibi: *Anno MCVIII. Padelbrunna Civitas cum duobus Monasteriis, id est Episcopatus, & Monachorum Feria VI. ante Palmas igne conflagravit. Ubi per Monasterium Episcopatus Cathedralis Ecclesia; per Monasterium Monachorum, Abdinghovensē Benedictinorum Cœnobium, intelligitur.*

Nu. 373. *Exemplum est in Cathedrali Monasteriensi Westphalia, à quâ tota patria nomen trahit.* Sic Cathedralis Monasteriensis, usque adeo Monasterii nomen non est dedignata; ut illud etiam in hunc usque diem, & toti Civitati Monasteriensi (quæ Monasterium hodièque appellatur) imò & toti Patriæ tanquam titulum honorarium communicarit. Quod autem Cathedralis Monasteriensis Monasterii nomen ferat; cum ex ipsâ voce *Monasteriensis*, tum passim ex Historicis elucescit. De hac Cathedrali ità scribitur in Actis Sanctorum Belgicis in Vitâ S. Ludgeri Monasteriensium Proto-Episcopi ad 26. Martii num. 20. *Rex Carolus eundem Virum Dei Ludgerum, Pastorem in Parte Occidentali Saxonum constituit, cujus Parochia & Sedes Principalis, in Pago Sudergoe, in loco cujus vocabulum est, Mimigernesfort (nunc Monasterium, urb. celeberrima) ubi Domino ipse honestum construxit Monasterium, sub Regulâ Canonica, Christo famulantium.* Per quod Monaste-

Monasterium, Historici Monasterienses Collegium Cathedrale intelligunt; cum Divus Ludgerus apud Mimigernefordenses, seu Mimigardenses non aliud, quam Cathedralitium Monasterium extruxerit. Clarius id adhuc liquet ex Henschenio loc. cit. num. 39. ubi ita de Divo Ludgero loquitur: Qualiter Monasterium, Episcopalem suam Sedem respexerit. Et ex Diplomate Sancti Erphonis Monasteriensium Episcopi Freckenhorstensis nostris Canonissis dato, apud Boichorstum, Scriptorem Domesticum in vita S. Erphonis. ibi: Secundum illas carnes, quae Monasteriensibus Fratribus in majori Monasterio dantur. Ubi per majus Monasterium nemo non Cathedrale Collegium intelligit. Unde recte eruditissimus Westphaliae Polyhistor, Nicolaus Schaten ad annum Christi 796. verissime scribit: Passim à Scriptoribus Monasteria Canoniorum haud secus, ac Monachorum appellantur. & infra: nihil Scriptoribus frequentius, ut sit NB. Supervacuum hoc velle monstrare, ex quo vocis usu Urbs, & Diocesis Monasteriensis à celebri tum apud illos Monasterio, quod Canoniorum erat Collegium, ETIAMNUM nomen suum retinent.

Si autem Cathedralia Collegia, seu Ecclesiae ETIAMNUM non obstante notoriâ vitâ singulari recte Münster, seu Monasteria, nuncupari possint, & actu nuncupentur; quis Collegiis Secularium Canonissarum tot secularis quiete possessum disputabit Monasterii nomen sub inanissimo praetextu, quod in illis non servetur vita communis, in uno Claustro, in uno Refectorio, in uno Dormitorio &c. &c.? Estne, qui vel hiscere ausit, quod in Collegiatis Ecclesiis Canonici Seculares impraesentiarum, & à temporibus Bonifacii Octavi, in antiquâ vitâ communitate claustraliter perfistant? & tamen quis nescit, & moderno tempore per Germaniam Collegiatis Ecclesias Münster, seu Monasteria etiam antonomastice appellari? Quis unquam in Regiâ Caroli Magni Urbe Aquisgrani fuit; & non audivit illic Principem Basilicam Münster, seu Monasterium à Summis, imis, Medioximis vulgò vocari?

Quis Eiffliam perlustravit, & non advertit in illius Metropoli Collegium Secularium Canoniorum SS. Martyrum Chrysanthi & Dariae promiscue ab omnibus Münster, Monasterium, indigitari. Münstermeinsfeld, sive Monasterium Meinsfeldense (quod insigne est in Patriâ Trevirensi Canoniorum Secularium Capitulum) nomen Monasterii, quod fert, toti isti communicat districtui; cui Münster-Meinsfeldia, seu Monasterio-Meinsfeldia nomen est. Si autem usus Collegio Secularium Canoniorum seorsim habitantium nomen Monasterii indere potuit; indere Collegio Secularium Canonissarum cur non potuit? sunt pariter Canonissarum Secularium Collegiata Ecclesiae: & hae, & illae vocantur Monasteria; & ne sciolis justa daretur ansa disceptandi; qualia Bonifacius VIII. Capite Indemnitatibus §. penult. intelligeret Monasteria Canonissarum Secularium;

Nu. 374.
Cathedralis Monasteriensis antonomastice Monasterium vocatur.

Nu. 375.
Vita singularis non impedit, quin Cathedralis Ecclesia Monasteria vocentur.

Nu. 376.
Collegiata multa hodieque in Germaniâ Monasteria nuncupantur. ut Aquisgranensis, Monasterio Eifflia, Monasterio Meinsfeldensis.

expressè addidit : in quibus Monasteriis , ita viveretur , ut vivunt in Secularibus Ecclesiis Canonici Seculares. Ne quis Monasteria strictius dicta , vel Claustralem vitæ communitatem desiderantia contra expressum textum requirere , nisi cavillatoriè , possit. Sed quibus non indagandæ , sed oppugnandæ veritatis studium est , nemo unquam sat clarè leges condiderit ; habebunt semper nebulas , quibus vel Solem Meridianum obfucent.

Quis nisi in universis Ecclesiis Secularibus communiter victitari , & habitari ? Et tamen utque adeo universæ Ecclesiæ , præsertim in Germaniâ nomen Monasteriorum retinuerunt , & retinent : *Universim Ecclesiæ omnes Monasteria dicta.* Dufresne in *Glossario med. & infim. Latæ. V. Monasterium.*

Nu. 377. *Omnes Ecclesia Monasteria sunt dicta.* Et Appellatione **MONASTERII** veniunt Ecclesiæ Seculares. Tuschus *Practicarum Concl. litt. M. concl. 338. n. 5.* liquet ex Concilii Rothomagensis celebrati Anno 1072. capite 14. ibi : *Nuptiæ non in occulto fiant ; neque post prandium ; sed Sponsus , & Sponsa jejuni à sacerdote jejuno in Monasterio benedicantur.* An hic *Monasterium* significat locum , in quo in communi vivitur ? communiter estur ? communiter laboratur ? communiter dormitur &c &c ? si autem *Secularibus Ecclesiis* nomen Monasterii eripere non potes ; quo Jure id Collegiis Secularium Canonissarum auferes ?

Nu. 378. *Titulus hujus causæ, nempe Monasteriensis Abbatissatus : ad verjariorum cavillationem consumit.* An necdum perpudet Romanos Advocatos litis de voce *Monasterii* contra mentem Bonifacii octavi , contra communem loquendi usum , contra omnes Autores , inauspicatò sanè , & indoctissimè motæ ? certè si vel titulum hujus causæ , scilicet *Monasteriensis Abbatissatus* : Romani inspiciant ; cur de objectiunculâ sua erubescant , habent ; nam ut impudens foret scilicet facinus , si Diocesi isti Monasteriensis titulum (quem à majore Monasterio , Cathedrali Ecclesiâ hausit) sub quocunque prætextu in controversiam vocare vellent ; ita longè impudentissimum est Freckenhorsteni Collegio *Monasterii* titulum (quem & usus , & Bonifacius VIII. omnibus hujusmodi Canonissarum Secularium , hoc est singulariter viventium Parthenonibus imposuit) ademptum ire , & sub hoc prætextu Electionem Freckenhorstensem à dispositione Capituli *Indemnitatibus* abjugare , & absolvere. Si autem vocabulum

Nu. 379. *Abbatissa, Abbatissatus, & Monasterium, correlativa sunt.* *Abbatissatus* penitiùs expendatur , an non id Relationem ad *Monasterium* dicitur an non correlativa sunt , *Abbatissa* & *Monasterium* ? Ubi *Abbatissa* sinè *Monasterio* ? nempe *Abbatissa* in sensu pressiore , *Monasterium* strictius dictum ; contra *Abbatissa* latiùs dicta (quales sunt Antistitæ Secularium Canonissarum) *Monasterium* latiùs sumptum essentialiter respicit ; ita ut qualis *Abbatissa* , & qualis *Abbatissatus* ; tale sit *Monasterium* : nam Schardius in *Lexico Juridic. V. Abbatissa* , sic ait : *Abbatissa dicitur Ascetiarum Antistes* : Jam autem **ASCETERIA** vocantur *Monasteria* in Codice Justiniani. ut inquit *Henrichus Petri* in suo *Dictionario V. Asceteria*. Hinc meritiò hujus

Con-

Controversiæ Rubrica : *Monasteriensis Abbatissatus*, ruborem Adversariis incutit, ut qui Freckenhorstensis, *Abbatissa* & *Abbatissatus* vocabula, gratis permittunt; *Monasterii* autem nomenclaturam omnibus copiis, & toto inanissimorum verborum exercitu eisdem ereptum eunt. Sed quàm manifestè, quàmque turpiter hallucinentur, ad plenam satietatem, utinam non ad Nauseam! sequens demonstrabit Articulus.

Sphi TERTII

ARTICULUS SECUNDUS.

Exuberanter evincit, individuale Collegium Freckenhorstense, similiâque omnia Secularium Canonissarum Collegia, & nunc, & olim nullo habito respectu singularis vitæ, vocari Monasteria, Cœnobia, imò Claustra apud Doctos, & Indoctos.

I Gnoscite Lectores Germani, ignoscite Belgæ, & Lotharingi; quod dum rem lippis & tonsoribus apud vos notam, tam operosè demonstrare conor; actum agere & vestrâ abuti videar patientiâ. Solem me [quod ajunt] accensis facibus adjuvare diceris. Ita est: Solem; sed *veritatis*, qui quidem apud vos, plenissimo meridie, & pueris micat, & puellis; sed qui apud Adversarios plusquam Cimeriis falsissimorum sophismatum, cavillorum, paralogismorum tenebris, non obductus tantum; sed potius extinctus est; accensis facibus adjutum eo. Quare, ut laboranti veritati succurram, ea hoc loci expedio argumenta; quibus vel ipsa Impudentia contradicere erubescat. Negant & pernegant Advocati Westerh. Collegium Freckenhorstense, similiâque (ubi singulatim habitatur) Canonissarum Secularium Collegia esse, & vocari Monasteria; adeoque illis haud convenire literalem dispositionem *Capitis Indemnitatibus*, totis lateribus ad ravim usque clamant. Sed Freckenhorstense & omnia similia Collegia esse & vocari *Monasteria*, *Cœnobia*, subinde etiam *Claustra*, *millenis*, imò panè *infinitis*, si vacaret, evincere possem testimoniis. At cum Natura & Jura horreant omne superfluum. *L. 1. §. Quibus. 2. de nov. Codic. L. fin. C. Qui admitti ad honor. possession. & in proem. decretal. ibi: ressecatis superfluis*; tot tantum producam, quot pertinacissimum etiam, dummodo rationis compos sit, convincere possint.

Nu. 380.
Cur res clarissima tam operosè probetur.

Nu. 381.
Collegia Canonissarum, Monasteria dici infinitis posset probari Testimoniis.

Nu. 382.
*Superflua
fugienda.*

Ordior ab individuali Collegio nostro *Freckenhorstensi* : quoties non illud MONASTERIUM COENOBIVM, imò Claustrum à Neotericis, usquequaque eruditissimis Scriptoribus appellatum est : Pater Nicolaus Schaten S. J. celeberrimus Westfaliæ sub Episcopo Ferdinando Fürstenbergio Historiographus, editus Neuhausii anno 1693. *Part. 1. Annal Paderbornens.* ad ann. 860. pag.

Nu. 383.
*Frecken-
horstense
Collegium
ab Erudi-
tissimis ho-
dieque
Monaste-
rium,*

153. *ad marginem*, hæc habet formalia : *FUNDATUR MONASTERIUM FRECKENHORSTENSE* : in contextu verò ista : *Magna fuit per Westfaliam emulatio Religionis in fundandis &c. Monasteriis* ; accessit enim post *Hervordense & Bodocense*, *COLLEGIUM FRECKENHORSTENSE* ; ubi vides vocabulum *Monasterii & Collegii* confundi. Et infra : *Alterum post id tempus Monasterium Herskrocense &c. constructum.* Ergo respectu illius primum fuit *Freckenhorstense Monasterium.*

Idem Schaten in *Indice V. Monasteria*. Ibi : *Monasteria & Collegia Virorum & Feminarum conduntur. Asbecense &c. Eltenense &c. Essendiense &c. Freckenhorstense &c.* En, ut Eruditissimus hic Scriptor vocabula *Monasterium & Collegium* hic pro Synonymis habuerit !

Joannes Bolandus S. J. nobilissimus Actorum Belgicorum in vitas SS. Scriptor Hagiographus Anno 1643. in vitâ S. Thiatildæ, primæ Collegii *Freckenhorstensis* Abbatissæ, in *Addend. ad 30. Januarii*, habet sequentia de nostro individuali Collegio :

Pag. 1154. ad marginem primæ Columna : S. Thiatildis MONASTERIUM ubi situm. intellige, Collegium *Freckenhorstense.*

Pag. 1156. column. 2. in medio : MONASTERII FRECKENHORSTENSIS origo.

Pag. 1157. ad marginem col. 2. de Ewerwordo Freckenhorstensi Fundatore : Templum struxit &c. dein MONASTERIUM.

Pag. 1158. in contextu : Beata autem Geva usque ad finem vitæ in prædicto FRECKENHORST MONASTERIO perseveravit &c.

Pag. eadem in contextu : Dubium non est, permultos mirari, cur prædictus Beatus Vir Ewerwordus Possessionem suam Virginibus, S. Bonifacio famulantibus tradiderit; cum NB. nullum aliud *Monasterium* Virginum in his regionibus illi attulatum sit.

I nunc Logomache, & Nomenclationem *Monasterii* (quam toties à duobus eruditissimis & expertissimis Scriptoribus, ut alios innumeros præteream, Collegio *Freckenhorstensi* dari vides, & invides) eidem abscisè sub quovis prætextu etiam vanissimo denega. Certè quivis impartialis hinc manifestè colliget, quòd & Eruditi hac in re vulgari elocutioni conspirent, quâ *Freckenhorstense*, similiæque Collegia olim, ut nunc *Monasteria* vulgariter appellantur. ; ut ipsi Adversarii concedere coguntur in *Restrictu facti & jur. in tertiâ proposit. num. 60.* Ibi : *At-
testatur*

restantur & deponunt, quòd Freckenhorstense & similia Collegia Canonissarum antiquitus, ut à Majoribus suis audiverunt, vocata sint Monasteria; & adhuc hodie vulgariter vocari Monasteria à plebe seu Rusticis soleant, quod quidem testimonium ex eo Adversarii oppugnant, quòd cantet vulgariter à Plebe & Rusticis vocari MONASTERIA; quasi verò vulgari locutioni haud sit deferendum. Sed toto cælo Viri boni à vero aberrant, cum à num. 321. quàm prolixè, tam evidenter probaverim, vulgari locutioni inhaerendum quàm maximè, ut cui se tam Jus Canonicum & Civile, quàm omnes Eruditi accomodent.

Maneat itaque tanquam certo certius, quòd individuale hoc Freckenhorstense Collegium apud Doctos peræquè atque apud Indoctos, & prisca & nostris temporibus MONASTERII nomine veniat; quòdque eapropter illi Caput Indemnitate non sensu tantum, sed & literà tenus, punctualiter & exactissimè conveniat; maximè cum dudum Demonstratione 2dâ, 3tiâ, & 4tâ plenè evictum sit, quòd ipse Legislato Bonifacius VIII. non aliis Canonissis, quàm singularem habitantibus, & extra Communitatem (ut vivunt Canonici Seculares in Ecclesiis Secularibus, quæ pariter MONASTERIA nuncupantur teste numero 372.) viventibus Legem præscripserit, in Cap. Indemnitate §. penult.

Nec MONASTERII tantum, sed & COENOBII vocabulum passim à gravissimis Scriptoribus individuali Freckenhorstensi Collegio imponitur.

Ex hac porrò Geva imagine (verba sunt supra laudati Bolandi loc. cit. pag. 1156.) facere conjecturam licet, non Monachas principio &c. sed Canonicas fuisse, ab ipsa institutione hæc Sanctimoniales &c. quid, quod Puellarum appellatio ex Ludovici Pii formulâ, Canonicarum ferè propria, in citatis Libris Ritualibus aliisque hujus NB. COENOBII monumentis, perpetuò his tribuitur.

Idem paulò antè pag. scilicet 1154. Ipsa certè Thiatildis præclarâ amita sua institutione ad omnem adolevit laudem, uti & præfici COENOBIO meruerit; scilicet prima Freckenhorstensium Abbatissa.

Pag. eâdem: Elisabetha Comes de Monte, Abbatissa Templi COENOBIIQUE restauratrix, quæ circa annum 1610. præfuit.

Pag. 1159. Erat in Ecclesiâ eâdem, nomine Legvvech, ad quam mox facta est Vox Cælitus, ut crucem &c. ad quoddam COENOBIIUM, quod FRECKENHORST vocatur, deferret. En Collegium Freckenhorstense usque ad eò Voce cælesti Cœnobium seu Monasterium appellatur. Et erit adhuc, qui contra illud nomen coaxare ausu? taceant Rana, dum Cœlum tonat!

Pag. eâdem Cum magnâ festinatione usque ad COENOBIIUM FRECKENHORST &c. properabat.

Pag. eâdem At illi omni dilatione posthabita &c. S. Crucem cum maximâ veneratione ad COENOBIIUM istud perduxerunt.

Eruditissimus Henschenius, Bolandi in vastissimo illo opere strenuus Coadju-

tor in vitâ S. Ludgeri 26. Martii n. 57. litt. O. ita scribit : *Est FRECKENHORST Nobilium Canoniarum COENOBIIUM, in Monasteriensi Diocesi prope Oppidum Warendorp, quo de Oppido ac COENOBIO fuse actum tom. 2. Januarii pag. 1154. ad vitam S. Thiatildis.*

Albertus Boichhorst, curiosissimus & accuratissimus Monasteriensium Scriptor in vitâ S. Erphonis decimi septimi Monasteriensis Episcopi editâ Monasterii Anno 1649. duo exhibet Diplomata, Freckenhorstensis ab hoc Præsule concessa, in quorum utroque Collegium FRECKENHORSTENSE COENOBIIUM appellatur in primo : *Ejusdem videlicet FRECKENHORSTENSIS COENOBII Sororibus.* In secundo : *Tertiam Præbendam FRECKENHORSTENSIS COENOBII.* Ubi vides *Cænobium* adhuc vocari post factam divisionem Præbendarum, abjectamque vitam communem.

Nu. 385.
Imò Claustrum appellatur.

CLAUSTRUM quoque, etsi rarius, idem individuale Freckenhorstense Collegium indigitari leges. Bolandus loc. cit. pag. 1158. litt. B. ibi : *Ejusdem tamen generis mala sunt hodie in horto Claustrum FRECKENHORST.*

Idem pag. 1156. ibi : *Ad sinistrum Templi latus jacet vetus & amplum CLAUSTRUM Canoniarum.*

Quàm ergo futile, quàm inanis, quàm ridicula est Controversia, quam Advocati Westerholtici nullius Doctoris auctoritate instructi, contra omnium Authorum Sententiam, contra binarum Florentissimarum Universitatum Responsum, contra Praxin totius Belgii, contra antiquam Rotæ mentem, contra iteratas S. Congregationis Declarationes temerè excogitarunt de nudo Monasterii vocabulo?

Sed hætenus de solo Collegio Freckenhorstensi pauca Testimonia primoribus labris delibavimus. Ea autem, quæ de similibus Collegiis apud Authores passim occurrunt, quis sub sensum & in numerum cogat?

Cynphia segetis citius numerabis aristas. (a)

Vere prius flores, æstu numerabis aristas. (b)

Nu. 386.
Omnia Canonissarum Secularium Collegia olim & nunc Monasteria vocantur.

Certè, quotquot de Canonissarum Secularium Collegiis tractant; Ea, ut olim, ita nunc quoque MONASTERIA vel COENOBIA sine omni scrupulo vocant, non obstante, quòd jam ante tempora Bonifacii à communi ad privatam vitam secesserint; ut luculentissimè demonstratum Demonstrat. I.

Sic Collegium Secularium Canonissarum *Nivellesse* Monasterium appellat Myræus de Colleg. *Canonic. cap. 38.* ibi : *Id MONASTERIUM n.odd est Capitulum utriusque Sexus, in quo Canonissa nobiles & seculares digniorem locum obtinent.*

Nu. 387.
Pater in Collegio Nivellesi, Nu. 388.
& Thorensi,

Sic Collegium Secularium Canonissarum *Thorensis* idem Myræus *cap. 64.* MONASTERIUM cognominat. ibi : *Quod ad Thorensis Monasterium, est illud hodie Nobilissimarum Virginum Canoniarum illustre ac potens Collegium &c. quibus quidem Virginitas in sacris muneribus obeundis SUBSERVIUNT sex Canonici.*

Pari

(a) Ovid. de Pont. L. 2. E. 7. dist. 9. (b) Idem L. 4. Trist. E. 1. dist. 29.

Pari cognomento Thomafinus parte 1. Libr. 3. cap. 63. n. 6. Collegia Canoniffarum Secularium MONTENSE & MALBODIENSE donat ; dum ea COENOBIA intitulat. Ibi : EJUSMODI sunt NB. ADHUC celeberrima Canoniffarum Nobilium COENOBIA apud MONTES, MALBODII, & alibi. Ubi nota tò ADHUC ; nam inde evidenter fequitur, quòd eruditiffimus hic Author, cum omnibus aliis fentiat, Collegium MONTENSE, MALBODIENSE, aliàque fimilia non tantùm olim, fed ADHUC COENOBIA feu MONASTERIA effe & dici.

Nu. 389
Et Mon-
tensi Mal-
bodienfi que
& aliis.

Quoties non Curie Romanæ Phcenix, Practicorum Dux, Cardinalis de Luca (qui unus ut Plato in hac materiâ iustar omnium effe poffit) quoties non ille pronuper in per brevi difcurfu Illuiffimum Collegium Effendiense, Freckenhorffenfi perquam vicinum, & in quo Canoniffæ plurimam partem Sereniffimæ, utpote natæ Principes Canonice mixtæ, ut fit in totâ Germaniâ, feperatim in diftinctis Curis, in loco immunitatis habitant ; eique fubjectum Collegium Rellinghufanum MONASTERIUM compellavit ? de Jurisdiction. tot. difcurf. 25. ? Curiofitatis caufâ ad plenam Adverfariorum confufionem numerum ineamus. Primò : in titulo fic habet : Colomensis, feu nullius. Exemptionis. Pro Abbatiffâ MONASTERII ESSENDIENSIS. Secundò : Difcurfum fic inchoat : MONASTERIUM ESSENDIENSE, cujus Abbatiffa Principis & Prelati figuram facit. Tertio pergit : Habet fub fe MONASTERIUM feu COLLEGIUM Rellinghufanum, cujus Prapofita per illas MONIALES feu CANONISSAS eligit folita, per iftam Abbatiffam confirmatur. En ! ut nomen MONASTERII & COLLEGII de Capitulis fecularium, feorsimque indubitatè habitantium Canoniffarum loquens tantus tamque practicus Author confundit ! Quarto ibi : Et cujus MONASTERII feu COLLEGIJ Ecclefie annexa eft cura animarum. Quintò ibi : Idcirco Archiepifcopus iftud MONASTERIUM feu COLLEGIUM Rellinghufanum vifitare volebat. Sextò ibi : Utrumque MONASTERIUM fubjectum habebat Clerum & populum &c. Septimò ibi : Difficultatem non levem habebam etiam cum ipfomet principali MONASTERIO ESSENDIENSI. Octavò ibi : Cum Privilegia exemptiva, quantumvis ampla fuffragentur quoad iftum MONASTERIUM & Perfonas intra ejus ambitum, non quoad Clerum. Nondò ibi : Utrumque MONASTERIUM &c. non cadit fub dictâ delegatâ Jurisdictione. Decimò ibi : cum Privilegia exemptiva difponerent de MONASTERIO ESSENDIENSI. Undecimò ibi : An fcilicet iftud effet unicum, & de menfa dicti MONASTERII principalis. Duodecimò ibi : Exemptio competens MONASTERIO principali, competat etiam ejus Grancis. Decimò tertio ibi : Reperentur res ipfius, & prædia ipfius MONASTERII, feu Ecclefie principalis. Decimò quarto ibi : Dici poffet MONASTERIUM feu Ecclefiam &c. natam effe fubditam &c. Decimò quinto ibi : Fama iustificabatur iftud MONASTERIUM feu COLLEGIUM Rellinghufanum.

Nu. 390.
Practico-
rum Rex,
Cardinalis
de Luca,
nofteris
temporibus
vigefies
Collegium
Effendiense
& Relling-
hufanum
Monasteria
appellat. &
vel folus
Romanos
carillos
diffipat.

busanum. Decimò sextò ibi : Fundatum esse per quendam Abbatissam hujus MONASTERII Effendiensis. Decimò septimò ibi : Ipsum MONASTERIUM, principale quedam victualia &c. suppeditat. Decimò oétavo, ibi : Præcipuum dicebam illud scientiæ & patientiæ Abbatissæ MONASTERII Principalis. Decimò nonò, ibi : Et in Terminis specialibus Emptionis Consimilis MONASTERII. Vigésimò & ultimò : Quando istud COLLEGIUM esset independens à dicto altero MONASTERIO.

En in tantillo Discursu Præxeos Romanæ Primpilus & Princeps non paucioribus, quàm omnino viginti vicibus Collegia Secularium, & notoriè seorsim habitantium Canonissarum, MONASTERII titulo ornat an onerat?

Et erit qui in posterum vel mutire audeat, hujusmodi Collegia non esse Monasteria? an necdum erubescunt Advocati Romani Westerholtici; quod Monasterii nomen Collegiis Secularium (quæ omnes seorsim habitant) Canonissarum Collegiis ausi sint detrahere, & in illo futilissimæ suæ vitilitigationis fundamentum ponere? an & Eruditissimo Cardinali de Luca, ut aliis Autoribus impingent; quod dum Collegia Canonissarum Secularium adeòque singularim, more Canoniorum Secularium habitantium, Monasteria vocat; sit NB. Persona ignara Juridici effectus? vah, quæ ineptiæ! dicere, quòd Persona, quæ Collegia Secularium Canonissarum extra communitatem habitantium MONASTERIA vocitant; ignara sint Juridici effectus. Ignarus ergo Juridici effectus fuit ipse Pontifex Bonifacius VIII. qui Canonissarum, suo tempore seorsim habitantium (ut demonstratum Demonstratione 1mâ, 2dâ, & 3tiâ) Collegia C. Indemnitatibus, §. penult. Monasteria appellavit.

Nu. 391.

Exploditur

cauillatio

adversa-

riorum

garrientiū

illos, qui

Canonissa-

rum Colle-

gia Mona-

steria vo-

carint, ig-

narose esse

Juridici

effectus.

Nu. 392.

Talia Boni-

facius ipse,

S. Congre-

gatio, Rota,

Cardinalis

de Luca,

Vanespén,

Thomasi-

nus, Myraus

Bolandus,

Henscheni-

us, Schate-

nus alisque

innumeri

hodie Mo-

nasteria

nuncupant.

Ignara Juridici effectus fuit, S. Congregatio, una cum Rota; quando utraque in Magistrali Decisione 17. post Tamburinium, Collegium S. Amoris Belisense Canonissarum separatim habitantium, ex usu quotidiano Monasterium appellavit.

Ignarus fuit Juridici effectus practicissimus Cardinalis de Luca; dum in brevisimo uno discursu, duo Canonissarum singularim habitantium Collegia Monasterii nomine vigésies insigniuit.

Ignarus Juridici effectus fuit Doctissimus, & Publicus Lovaniensium Professor Vanespen; dum part. 1. Jur. Ecclesiastici Univers. tit. 33. n. 15. de Collegiis Canonissarum Secularium distinctè habitantium; ita scribit: De his Canonissarum Secularibus, seu vitam NB. SINGULAREM agentibus, agitur in cap. 43. §. penult. de Electione in 6. ubi ait: à Bonifacio earum COLLEGIA, Monasteria dici. Ignari Juridici effectus fuerunt Viri omnigenâ Doctrinâ perpoliti, Thomasinus, Myraus, Bolandus, Henschenius, Schatenus, alique passim, qui Collegia talia Monasteria nuncupant. Sed qui talia garrunt; tantis viris nec

con-

conferri merentur. Quare, ut me ad Quincuncem Advocatorum Romanorum Westerh. convertam,

I nunc, & nudo pugna de nomine; si non
Belligerator eris, Verbigerator eris.

I nunc, & celeberrima Secularium Canonissarum *discretim* habitantium Collegia, nimirum MONASTERIUM S. FREGANDI apud Namurcenses; MONASTERIUM Superius & Inferius apud Ratisbonenses; MONASTERIUM Dominarum apud Tigurinos; MONASTERIUM BELISIENSE, sive MUNSTERBILSEN apud Leodienses, aliâque similia Collegia MONASTERII nomine spolia; nil nisi risum indestaueres. Nec refert quod Advocati Romani Westerh. testes adducant testantes, quod Freckenhorstense Collegium non sit, vel dicatur Monasterium; Nam in his testimoniis utique Romæ conceptis, & præscriptis *Nox nocti* (ut hîc illud Psalmistæ Ps. 18. opportunè adhibeam) *indicat Scientiam*; nam ex ventre & contextu talium Testimoniorum patet; quòd Testes eundem errorem errârunt cum Advocatis Romanis hallucinantibus, quòd Monasterium esse non possit, ubi non vigeat vitæ Communio, in uno Claustro, in uno Triclinio, in uno Dormitorio; quod, si fortè requiratur ad rationem Monasterii strictissimè dicti; certè ad rationem Monasterii latius accepti, de quo Bonifacius VIII. in C. *Indemnitatibus*. §. *penult.* agit, quòdque Canonissis Secularibus id temporis jamtum, & dudum antè, privatim habitantibus assignat, minimè gentium desideratur. Adde, quod Testes illos appareat homines omninò rudes fuisse, dum testantur, quod COLLEGIUM FRECKENHORSTANUM OMNINO LAICALE SIT; nam apud Doctos omnes expedita veritas est, quod hujusmodi Canonissarum Secularium Collegia non *Laicalia*, sed *Ecclesiastica* sint; sicut & Canonissarum Secularium Collegia nemo, nisi stupidus, Collegia *Laicalia* appellerit; cum indubitatum sit esse *Ecclesiastica*; sed boni Testes, si non Latini Sermonis, Juris Canonici certè ignarissimi, somniârunt Synonyma esse, tò *Laicale*, & tò *Seculare*; Unde & ipsos Jure retorsionis Canonissæ Seculares, meritò *Canonicos Laicales* compellabunt. Sed audiant præclari Testes Zypæum in Consultat. *Canonic. de Regularib. Consultat. 17. vers. Canonissarum ergo. Ibi: Seculares Canonica; non Laica. Ecclesia illarum non Laica est; sed Collegiata Secularis, sicut Virorum: in eâ vivunt, sicut Canonici, ut dicit Bonifacius VIII.* Ergo Bonifacius VIII. Autore Zypæo per *Monasteria C. Indemnitatibus*. §. *penult.* intellexit *Collegiatas Seculares Secularium, seorsim habitantium, Canonissarum Ecclesias, non ut Regulares (scilicet communiter vivendo) Non tamen magis Laica, quàm Viri Canonici.* Et ex hoc textu discent *Collegium Freckenhorstanum, non omninò Laicale; sed esse omnino Ecclesiasticum.*

Nu. 393.
 Collegia
 quadam
 Canonissarum
 Secularium
 Anonyma
 mastice
 Monasteria
 vocata.

Nu. 394.
 In quo percent testes
 Adversariorum.

Nu. 395.
 Testes ignorantissimè dicunt
 Freckenhorstense Collegium, esse omnino Laicale.

Nu. 396.
 Collegia Canonissarum Secularium Ecclesiastica sunt, & vo-

*cantur Ec-
clesia Colle-
giata Secu-
lares, &
illa ad C.
Indemnitati-
bus perti-
nent.*

sticum. Discent etiam *Monasterium* esse & dici non quidem *Regulare*, vel *Religiosum*; sed *Seculare*, sed *Ecclesiasticum*: sed in sensu Bonifaciano, ubi ita vivatur, ut vivunt in *Secularibus Ecclesiis Canonici Seculares. C. Indemnitatibus §. penult.* scilicet extra communionem in Curiis præbendalibus privatis; quo more tempore Bonifacii, & diu ante tempore Cardinalis de Vitriaco, & adhuc anterioribus temporibus totâ Germaniâ, toto Belgio, totâ Lotharingiâ victitabant *Canonice Seculares*; ipsam *SECULARIUM* agnomen tum non aliunde, quàm à desertâ vitâ communi, & arreptâ vitâ singulari mutuata, ut ad exuberantissimam evidentiam, & ad summam Partis Adversæ confusionem, demonstratum est *Demunstratione 1mâ, 2dâ, & 3tiâ.*

*Nu. 397.
Etiam si
nomen Mo-
nasterii
apud Colle-
gia Cano-
nissarum
exolevisset,
tamen ad
huc ad C.
Indemni-
tatis spe-
tarent.*

Sed quod *Freckenhorstense* similiâque *Collegia* hodie dum *Monasteria* appellentur, præsentem *Articulo* omnino supererogatoriè, gratuitoque comprobavi; nam sive *Monasterii* vocabulum adhuc in *Canonissarum Secularium Collegiis* vigeat, sive penitus exoleverit, ad rem haud facit. Licet nomen illud (quod delicatas *Domicellarum* aures vulnerat) ab aulâ & usu recessisset; tamen quia non verbis, sed ipsi rebus *Leges imponimus. L. 2. C. Commun. de Legat.* Et res, scilicet *Canonissæ Seculares*, in eodem statu perdurent, quo fuerunt tempore Bonifacii, & ante hunc tempore Cardinalis de Vitriaco, eodem Jure regentur. Nam, ut tempore Cardinalis de Vitriaco, *Canonissæ Seculares Ministrantium cincta obsequio, in Dombus propriis honorificè & splendide epulabantur*; ita & nunc: ut tempore Cardinalis de Vitriaco *in iisdem Ecclesiis erant pariter Canonici Seculares*; ita & nunc. Verbo: *Quod de sui temporis Canonibus* (verba sunt *Zegeri Vanespen J.E.V. part. 1. tit. 33. n. 16 & fin.*) scribit *Vitriacus, id & c. totum de Hodiernis & c. Canonibus verificatur.* Et hinc cum temporibus nostris, omnino perfimiles sint *Canonissæ*; æquè *Nostratibus*, ac antiquis *Canonicibus* dispositio *Capitis Indemnitatibus. §. penult.* scripta foret, etiam si fortè nomen *Monasteriorum* in eorum *Collegiis* oblitteratum & antiquatum esset.

*Nu. 368.
Ostenditur
quàm in-
epta sit ex-
sepiuncu-
la de voce
Monasterii.*

Vide ergo *Candide & Veritatis amans Lector*, quàm inauspicatò, quàm indoctè, quàm temerè nullo ex omnibus *Autoribus Duce*, imò contra *claram omnium Autorum Mentem*, contra perpetuam *Belgii, Lotharingiæ & Germaniæ Praxin*, contra *clara Florentissimarum Universitatum Responfa*, contra duplicem in hac, & simplicem in *Causâ Münsterbilfensi Rotæ Decisionem*, contra geminam *S. Congregationis Declarationem*, contra manifestam ipsius *Bonifacii intentionem*, *Advocati Romani Westerholtici* fabulentur, *Collegia Canonissarum* singularem vitam degentium [quod non sunt *Monasteria*] non spectare ad *C. Indemnitatibus. §. penult.* Ex qua *Fabellâ*, tanquam ex *purulentâ & infectâ scaturigine* ebulliunt hæ *auribus Canonicis intolerabiles sequelæ.* Imò, Quod, cum dudum ante tempora *Bonifacii* à *singulari vitâ*

*Nu. 397.
Ex illa se-
quitur
quod Boni-
facius leges*

Secu-

Seculares Canonicae sint nuncupatae, quod inquam, Bonifacius VIII. leges scripserit subjectis non supponentibus, sive personis in rerum natura non existentibus. 2do, quod omnes omnino AA. qui post tempora Bonifaciana Canonissas Seculares, consequenter privatim habitantes, ad C. Indemnitatibus. §. penult. retulerunt, turpiter sint hallucinati. 3tio, quod Curia Romana, quoties in Collegio Canonissarum singulatim habitantium (ut omnes omnino Canonissae singularem vitam degunt) dispensavit in aetate 30. annorum, C. Indemnitatibus. §. penult. requisita; notabilem injustitiam commiserit; ita ut de repetendis conveniri possit. Quarto, quod nulla unquam Canonissarum Secularium, utpote singulatim habitantium, Collegia obligata fuerint; nulla in posterum obliganda sint Capiti Indemnitatibus. §. penult. Quinto, quod Praxis Belgii; quod Sententia Rotae in Causa Munsterbillsensi, & Declaratio S. Congregationis iniquissimae fuerint, dum his Canonicae Seculares singulatim habitantes contra Justitiam lautissimis & ditissimis Abbatissatibus sint indebitè privatae. Taceo alias absurditates, quae ex hoc Adversariorum indoctè concepto figmento, veluti è Vomica ebulliunt. Id solum fabellam illam suspectissimam reddere debet, quod nullus omnino Autor pro illa ex omnibus, qui tam frequentes de Canonissis Secularibus scripturarunt, allegari possit. *Si non tam absurdum deliramentum, quod defensorem non inveniat, teste Varrone: & si nec est mendacium, tam impudens, quod Assertorem non habeat* Authore Plinio (ut diximus. 256.) cogita mi Lector quo loco reponas, in quarum rerum classem redigas, quo titulo condecores Novitiam illam de Monasterio Fabellam, quam Advocati Romani nuper somniarunt, omni Defensore, omni destitutam Assertore; Obstupesce tamen quod Advocati West. Sapientissimo & Illuminatissimo Rotae Tribunali, tam inani, tam prioribus & antiquis Rotae Decisionibus dissono, tam Sacrae Congregationis Declarationibus opposito, tam Datariae, Cancellariae, totiùsque Curiae Romanae rationibus contrario, tam unanimi, quorquot sunt, Autorum Sententiae, Universitatum Florentissimarum Responsis, totique denique Praxi & Theoriae adverso nugamento ausi sint imponere.

scripserit pro non existentibus in rerum natura.

Nu. 400. Item quod omnes omnino Auctores errarint

Nu. 401. Item quod Curia Romana injustè egerit,

Nu. 402. Item quod Praxis Belgii S. Congregatio, & Rota multas injustè spoliarint pinguis Abbatissatibus.

Nu. 403. Fabula de Monasterio suspecta est.

Nu. 404. Rota tam ineptis fabellis impositum.

